

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ
АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри
Васильченко В'ячеслав Миколайович

«__» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ТЕМА САМОРОЗВИТКУ В СУЧАСНІЙ ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИЦІ

Виконавець: Сичова Марія Юріївна _____

Керівник: доктор філологічних наук _____

Шульгіна Валентина Іванівна _____

Нормоконтролер: канд. пед. наук, доц. _____

Остапчук Світлана Сергіївна _____

Київ - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНА ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ.....	8
1.1. Поняття журналістики: основні функції, визначення та історія розвитку.....	8
1.2. Інтернет-журналістика як частина цифрових медіа.....	27
1.3. Інтеграція цифрових технологій у журналістику.....	31
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2. ВИСВІТЛЕННЯ ТЕМИ САМОРОЗВИТКУ В ІНТЕРНЕТ- ЖУРНАЛІСТИЦІ.....	33
2.1. Інформаційне середовище і його роль у висвітленні тематики розвитку	33
2.2. Цифрова революція і популяризація ідей особистісного розвитку	37
2.3. Особливості висвітлення теми самовдосконалення у журналістиці	42
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН-РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ТЕМИ САМОРОЗВИТКУ.....	48
3.1. Аналіз особливостей представлення теми саморозвитку на різних інтернет- платформах.....	48
3.2. Особливості формування аудиторії на інтернет-платформах у контексті саморозвитку.....	62
3.3. Етичні аспекти представлення тематики саморозвитку в онлайн- просторі.....	65
Висновки до розділу 3.....	69
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми є надзвичайно високою в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростаючого попиту на онлайн-ресурси для навчання і саморозвитку. Інтернет-журналістика відіграє ключову роль у поширенні інформації про нові освітні можливості, привертаючи увагу аудиторії до інноваційних методів навчання. Останні кілька років стали свідками бурхливого розвитку різноманітних платформ самовдосконалення, таких як онлайн-курси, вебінари, відеоуроки, мобільні додатки, інтерактивні тренінги та інші. Збільшення кількості платформ ставить питання про їх якість, доступність та ефективність для кінцевих користувачів. Однак незважаючи на їх численність, існує потреба в систематизації методів представлення навчальних матеріалів і виявленні найбільш результативних практик. Традиційні методи освіти поступово замінюються новими підходами, зокрема в умовах постійно змінюваного ринку праці та розвитку технологій. Важливо виявити, які методи викладання й подачі інформації найбільш ефективно сприяють досягненню цілей користувачів: покращенню їх навичок, знань, особистісного росту або професійного розвитку. Чи це мультимедійний контент, інтерактивні завдання, чи, можливо, гейміфікація навчання? Відповідь на ці питання безпосередньо пов'язана з удосконаленням платформ і розвитку навчальних програм. Платформи саморозвитку мають потенціал для персоналізації навчання, що дозволяє підбирати контент відповідно до потреб та особливостей кожного користувача. Однак для того, щоб забезпечити ефективність таких платформ, важливо визначити, які аспекти подачі матеріалів сприяють кращому засвоєнню та розумінню інформації. Це дозволить оптимізувати процес навчання, підвищити мотивацію користувачів та створити більш доступне і зручне середовище для саморозвитку. Платформи саморозвитку мають різні технічні та

інтерфейсні особливості, які можуть значною мірою впливати на ефективність використання ресурсів. Зручність, швидкість завантаження, взаємодія з платформою та інтеграція з іншими інструментами (наприклад, соціальними мережами чи професійними платформами) є важливими аспектами, які впливають на загальну ефективність навчання. Розуміння того, як ці фактори взаємодіють з методами подачі матеріалів, допоможе розробити інтерфейси та функції, які забезпечать найкращий користувацький досвід. Сучасні платформи для саморозвитку активно інтегрують новітні технології, такі як штучний інтелект, машинне навчання, віртуальна та доповнена реальність. Це дає можливість створювати більш інтерактивне і персоналізоване навчальне середовище. Визначення ефективності цих підходів є важливим для майбутнього розвитку таких платформ і для тих, хто шукає найбільш дієві способи самовдосконалення. Загалом, дослідження в цій галузі є важливим кроком у вивченні того, як різноманітні підходи до подачі матеріалів можуть вплинути на ефективність навчання та саморозвитку. Воно допоможе не лише покращити вже існуючі платформи, але й визначити нові шляхи розвитку навчання в цифровому середовищі, враховуючи потреби та вимоги сучасних користувачів. Зокрема, такі науковці, як Іваненко О.В. [13], Сидоренко Т.Г. [19] та Ковальчук В.П. [44], аналізують, як цифрові платформи для саморозвитку змінюють способи подачі навчальних матеріалів і впливають на ефективність їх сприйняття користувачами. Вони зазначають, що розвиток онлайн-освіти і саморозвитку створює нові можливості для персоналізованого навчання, що дозволяє користувачам адаптувати процес саморозвитку під свої індивідуальні потреби.

Мета дослідження полягає у вивченні різноманітних підходів до представлення матеріалів теми саморозвитку на інтернет-платформах та визначення їх ефективності для користувачів. Визначена мета передбачає вирішення таких завдань:

1. Дослідити різні формати представлення матеріалів для теми саморозвитку на інтернет-платформах.

2. Оцінити ефективність взаємодії з аудиторією на платформах, присвячених темі саморозвитку.
3. Визначити роль персоналізації контенту для користувачів онлайн-платформ.
4. Розглянути етичні виклики у сфері онлайн-саморозвитку.
5. Розробити стратегії для створення якісного контенту на інтернет-платформах з тематики саморозвитку

Об'єкт дослідження виступають онлайн-платформи

Предметом дослідження є формати представлення інформації на інтернет-платформах, що висвітлюють тематику саморозвитку

Методи дослідження Для дослідження різних підходів на платформах саморозвитку та визначенні їх ефективності для користувачів використовується контент-аналіз, порівняльний аналіз та аналіз взаємодії. Контент-аналіз полягає у вивченні різних типів матеріалів, представлених на платформах. Це включає класифікацію контенту (статті, відео, курси тощо), аналіз його структури (вступ, основна частина, висновки), стилю подачі (академічний, мотиваційний, розважальний) та оцінку ефективності подачі інформації для кращого засвоєння користувачами. Також застосовується порівняльний аналіз, який передбачає порівняння різних платформ саморозвитку за підходами до подачі матеріалів та взаємодії з користувачами. Вивчаються типи контенту, організація навчального процесу, інтерфейс платформ, зручність доступу та методи залучення користувачів, такі як персоналізація контенту та системи рекомендацій. Крім того, використовується аналіз взаємодії, що фокусується на вивченні відгуків та реакцій користувачів на контент. Оцінюються коментарі, оцінки та активність користувачів (повторні перегляди, участь у форумах), щоб визначити, які підходи до подачі інформації є найбільш ефективними для досягнення результатів.

Наукова новизна одержаних результатів. Полягає в детальному вивченні структури та специфіки подачі контенту на платформах саморозвитку, а також в аналізі їхньої ролі на навчальний процес та поведінку користувачів без

застосування традиційних методів вимірювання ефективності. У роботі вперше пропонується комплексний підхід до класифікації форматів контенту на цих платформах, з акцентом на нові інтерактивні елементи та адаптивні технології, що використовуються для персоналізації навчання. Дослідження акцентує увагу на етичних аспектах створення та розповсюдження інформації, зокрема на забезпеченні достовірності контенту та мінімізації ризиків маніпуляцій через платформу. Також у роботі вперше розглядаються методи оцінки користувацького досвіду через взаємодію з платформою, виявляючи важливі аспекти мотивації та задоволеності користувачів від процесу саморозвитку.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати можуть допомогти у розробці рекомендацій для розробників онлайн-платформ саморозвитку щодо оптимізації контенту та формування ефективних взаємодій з користувачами. Результати можуть бути використані для покращення навчальних програм, створення етичних стандартів для онлайн-контенту та розробки нових моделей персоналізації для підвищення результативності користувачів. Також дослідження допоможе визначити стратегії, які сприятимуть більшій залученості та успіху в сфері онлайн-освіти та саморозвитку.

Апробація результатів дослідження. Зміст та результати дослідження представлено на виступі XI Всесвітнього конгресу «Авіація в XXI столітті» – «Безпека в авіації та космічні технології».

Публікації. Основні положення дипломної роботи було викладено в публікаціях:

- Сичова М. Ю. Взаємний вплив громадської думки та мас-медіа в умовах війни в Україні: досвід формування наративів: Матеріали студентської наукової конференції. Київ: НАУ, Факультет міжнародних відносин, кафедра журналістики, 2024. С.512.

- Сичова. М. Ю. Переваги та обмеження методів фактчекінгу: Матеріали Вінницької конференції/ Інтернет-журналістика та новітні технології в сучасних

медіа: Матеріали студентської наукової конференції. Вінниця: ВДПУ імені М. Коцюбинського, 2024. С.53.

- Сичова М.Ю. Особливості взаємодії інтернет-журналістики й суспільства: Матеріали XI Всесвітнього конгресу «Авіація в ХХІ столітті» – «Безпека в авіації та космічні технології».

Структура й обсяг дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів (9 підрозділів), висновків до розділів, загальних висновків і списку використаних джерел (106 джерел). Загальний обсяг роботи становить 80 сторінки, основний матеріал викладено на 70 сторінках.

РОЗДІЛ 1.

СУЧАСНА ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИКА: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ

1.1 Поняття журналістики: основні функції, визначення та історія розвитку

Із появою медіа, журналістика зазнала значних трансформацій, ставши невід'ємною частиною життя сучасного суспільства. Спочатку вона виконувала роль носія новин у письмовій формі, передаючи інформацію через газети та журнали. Проте з розвитком радіо, телебачення, а пізніше й інтернету, журналістика значно розширила свої межі. Вона почала охоплювати всі види медіа, стаючи мультимедійною [19]. Журналістика стала потужним інструментом, що не лише інформує громадськість про важливі події, але й відіграє ключову роль у формуванні соціальних і політичних процесів. З її допомогою суспільство отримує доступ до різноманітних поглядів і позицій, формує свої власні думки та приймає зважені рішення. Водночас, журналістика створює культурні наративи [54], які впливають на колективну свідомість і збагачують національні ідентичності. Із початком епохи технологій, роль журналістики в суспільстві зазнала суттєвих змін. Поява цифрових платформ відкрила нові горизонти для розповсюдження інформації, зробивши її доступною в режимі реального часу для глобальної аудиторії [11]. Інтернет і соціальні мережі перетворили кожного користувача на потенційного учасника інформаційного процесу, що породило нові виклики для професійних журналістів, зокрема у контексті боротьби з дезінформацією та фейковими новинами [19]. Однак, попри ці зміни, журналістика залишається фундаментальним елементом демократичного суспільства. Вона забезпечує прозорість влади, висвітлює суспільно важливі теми, проводить розслідування

та захищає права людини. Від традиційних друкованих видань до новітніх цифрових медіа – журналістика продовжує адаптуватися до нових викликів і технологічних змін, залишаючись важливим інструментом у сучасному світі. Журналістика - це професійна практика, спрямована на збирання інформації та розповсюдження новин, аналіз подій і важливих питань у суспільстві, сприяючи формуванню об'єктивної інформованості громадськості [70]. Журналістика – важливий інститут, який вимагає від фахівців уміння адаптуватися до змін і забезпечувати якісний інформаційний продукт, якість якого впливає на сприйняття світу аудиторії [4]. Вона має велике значення для функціонування демократичного суспільства, оскільки відображає громадські інтереси, контролює владу та сприяє взаєморозумінню між громадянами. Журналістика здатна інтерв'ювати, аналізувати, інтерпретувати інформацію, яка надходить від різних джерел, а також дотримується професійних стандартів об'єктивності, достовірності та етики. Дане твердження А. Короченський підкреслює: «Журналістика — це мультифункціональний інститут з ознаками когнітивного апарату; підсистема соціального керування...» [32], роблячи акцент на маніпулятивні методи інституту та аналізуючи його функції. Але жодна діяльність не може мати лише негативні аспекти, про це далі наголошує автор: «Журналістика — феномен культури; духовно-інформаційне виробництво; ретранслятор знань, ідеологічних настанов і ціннісних систем» [8, 12]. Це важливе твердження формує визначення наукового інституту.

Журналістика як наука є однією з найважливіших інституцій у сучасному суспільстві. Вона не лише інформує громадськість, але й виконує важливі соціальні, культурні, економічні та етичні функції. Адже її сприйняття формує громадські думки, підтримує прозорість влади, захищає права споживачів, сприяє культурному розвитку та етичному вихованню суспільства. Метою цієї дипломної роботи є глибоке дослідження журналістики, її функцій впливу на суспільство та їх роль у демократичному розвитку, адже сам інститут є однією з основних складових сучасного суспільства [4]. Він відіграє ключову роль у забезпеченні громадськості важливою та актуальною інформацією про події, які відбуваються

у світі, виконуючи при цьому низку важливих соціальних, культурних, економічних та етичних функцій [8].

Основною функцією журналістики є збір, обробка та розповсюдження інформації про актуальні події. Журналісти відстежують події, збирають факти, проводять інтерв'ю і створюють новинні матеріали, які дозволяють аудиторії бути обізнаними щодо того, що відбувається у світі [11]. Інформаційна функція забезпечує громадськість важливою та актуальною, іноді вигідною інформацією, яка є необхідною для прийняття обґрунтованих рішень та участі у суспільному житті [9]. Журналістика є важливим соціальним інститутом, який виконує надзвичайно значущу роль у сучасному суспільстві. Її діяльність спрямована на забезпечення громадян актуальною, достовірною та всебічною інформацією про події, що відбуваються навколо них, та різні аспекти суспільного життя. Завдяки роботі журналістів, суспільство має можливість не лише отримувати інформацію, але й розуміти контексти, причини та наслідки подій, що є необхідними для усвідомленого прийняття рішень та активної участі у громадському житті. У демократичних суспільствах журналістика відіграє роль механізму зв'язку між державою та громадянами, дозволяючи останнім відстежувати дії влади, оцінювати їх ефективність та відповідність інтересам суспільства [56].

Одна з основних функцій журналістики — це інформування. Вона полягає в наданні громадянам фактичних даних та знань, які допомагають їм орієнтуватися у складних соціальних, економічних і політичних процесах. Інформаційна функція [15] є основою діяльності журналістики, адже, збираючи та поширюючи інформацію, журналісти виступають посередниками між подіями та аудиторією. У цьому контексті журналістика забезпечує не лише оперативне інформування про поточні події, але й створює інформаційну спадщину, що зберігає колективний досвід суспільства та відображає його історичний розвиток. У такий спосіб журналістські матеріали стають важливими документами, до яких можуть звертатися майбутні покоління для розуміння соціальних і політичних трансформацій минулого.

Важливою також є освітня функція журналістики, яка сприяє формуванню соціальної обізнаності, розвитку критичного мислення та підвищенню рівня освіти громадян у різних галузях. Через пояснення складних концепцій, таких як наукові досягнення, технологічні інновації чи суспільні реформи, журналістика допомагає громадянам отримувати знання, необхідні для їхнього особистісного та професійного розвитку [4]. Це не лише забезпечує високий рівень освіченості населення, а й сприяє укоріненню демократичних цінностей, оскільки обізнане суспільство здатне ефективніше впливати на процеси прийняття рішень і підвищувати вимоги до відповідальності влади.

Контролююча функція журналістики, яка є однією з найважливіших в умовах демократичної держави [12], виконує роль своєрідного наглядача за діяльністю влади, бізнесу та інших впливових інституцій. Журналісти, здійснюючи незалежні розслідування, виявляють факти зловживань владою, корупції, порушень прав людини, недоліків в управлінні тощо. Ця функція стала [8] підґрунтям концепції «четвертої влади» журналістики, яка дозволяє забезпечити баланс сил у суспільстві та є інструментом суспільного контролю над владою. Вона також формує підґрунтя для прозорості управління, допомагає викривати приховані суспільно небезпечні явища, запобігаючи таким чином зловживанням та збереженню стабільності в суспільстві.

У сучасному світі, де масові комунікації проникають у всі аспекти життя, журналістика отримує також значну соціальну відповідальність. Саме завдяки ній у суспільстві формується громадянська думка, що стає рушієм для позитивних соціальних змін і демократичного розвитку [13]. Відповідальність журналістів полягає у поданні правдивої та неупередженої інформації, адже вони виконують не тільки роль інформаторів, а й вихователів громадської думки. Істотний внесок у теоретичне осмислення цього аспекту зробив відомий український медіадослідник І. Л. Михайлін [56], який зазначає, що «інформаційна влада» журналістики дозволяє їй через добір, структурування та коментування даних впливати на суспільні процеси. Журналісти тим самим допомагають

громадянам не лише бути в курсі подій, але й зберігати критичний підхід до інформації, що захищає їх від маніпуляцій.

У нинішню епоху цифрових технологій та інформаційного перенасичення журналістика стикається з викликами, що раніше не стояли так гостро. Зростання кількості джерел інформації та соціальних мереж збільшує ризики поширення фейкових новин, маніпуляцій та пропаганди, які можуть негативно впливати на суспільну свідомість [14]. Тому журналісти стають не лише «постачальниками» новин, але й своєрідними «фільтрами», які забезпечують чистоту інформаційного простору, перевіряючи факти та надаючи об'єктивну оцінку подій. Їх роль полягає у тому, щоб протистояти дезінформації, захищати аудиторію від впливу неправдивих новин, а також сприяти формуванню критичного ставлення до інформаційного потоку [6]. Це робить журналістику важливим фактором стабільності, який забезпечує підтримання громадянського діалогу на основі правдивих даних.

Журналістика виконує важливу роль у сучасному суспільстві, забезпечуючи його інформаційні потреби та впливаючи на розвиток культурних, соціальних, економічних і політичних процесів. Цей інститут має багатофункціональний характер, що робить його незамінним елементом демократичного устрою та соціального прогресу [44]. Основними функціями журналістики є інформування громадян, контроль за органами влади та іншими впливовими суб'єктами, освіта та навчання суспільства, сприяння соціальному діалогу, а також формування та пропагування етичних і культурних цінностей [50]. Журналістика не лише забезпечує громадян актуальною інформацією, але й допомагає їм усвідомлювати соціальні, економічні та політичні процеси, що відбуваються в їхньому середовищі. Це сприяє формуванню свідомої, відповідальної та активної громадської позиції. Завдяки медіа громадяни можуть отримувати різноманітну інформацію, обговорювати важливі питання, брати участь у суспільних процесах та формувати свою думку щодо актуальних проблем. Інформація, яка надходить через різні медіа-канали, допомагає людям орієнтуватися в складних соціальних і політичних реаліях, приймати зважені рішення і активно впливати на соціальне

життя. У демократичному суспільстві свобода слова та доступ до інформації стають одними з основних гарантій участі громадян у політичних і суспільних процесах. Медіа стають не лише каналом для передачі інформації, але й майданчиком для обміну думками, критичної оцінки подій та дій влади [11].

Крім цього, журналістика виконує контрольну функцію, яка є необхідною для забезпечення прозорості та підзвітності влади. Зокрема, журналісти відіграють важливу роль у виявленні корупції, зловживань і порушень прав людини. З допомогою розслідувальних матеріалів, журналісти можуть впливати на суспільну думку, привертаючи увагу до проблем, які залишаються поза увагою більшості [12]. Журналістика також служить бар'єром між громадськістю та владою, дозволяючи громадянам мати доступ до об'єктивної та точної інформації про роботу урядових органів та інших важливих інституцій.

Інша важлива функція журналістики полягає в її освітньому аспекті [27]. Журналісти відіграють важливу роль у підвищенні рівня освіти та інформованості населення, надаючи роз'яснення щодо складних соціальних, економічних та політичних питань. Вони можуть пояснювати новітні тенденції в науці, техніці, культурі та інших сферах [8], що сприяє розвитку суспільства в цілому. У цьому контексті журналістика сприяє формуванню більш свідомого, освіченого громадянина, який здатен критично оцінювати події і робити обґрунтовані висновки.

Соціальна роль журналістики не обмежується лише інформацією та контролем. Вона також виконує функцію культурної передачі, сприяючи збереженню та поширенню культурних цінностей і традицій. Вона є важливим інструментом для популяризації різноманітних аспектів культури, від мистецтва до соціальних звичаїв і норм [8]. Журналісти можуть відображати актуальні культурні процеси, підтримувати національні традиції, але також і відкривати нові культурні горизонти, знайомлячи аудиторію з іншими культурами, націями та світоглядами.

Журналістика також має економічну функцію, сприяючи розвитку економічних відносин і розумінню сучасних економічних процесів. Медіа є

важливими агентами в сфері бізнесу та комерції, надаючи інформацію про ринки, тенденції розвитку підприємств, інвестиційні можливості, а також критично висвітлюючи економічні проблеми [12]. Журналістика, таким чином, може допомогти створити здорову економічну атмосферу, у якій бізнеси зможуть працювати прозоро та ефективно.

З розвитком технологій і зростаючим впливом цифрових медіа журналістика зазнає нових змін, що створюють нові можливості та виклики. Сучасні медіа платформи, такі як інтернет, соціальні мережі та інші цифрові засоби масової інформації, змінюють формат подачі інформації, її швидкість і доступність [50]. Цифровізація дає можливість громадянам отримувати інформацію в реальному часі, а також активно взаємодіяти з нею, що значно змінює роль журналістики в сучасному медіапейзажі [17]. Однак, з іншого боку, ці зміни також ставлять перед журналістами нові завдання, зокрема, в контексті боротьби з фейковими новинами, дезінформацією та маніпуляціями в медіа. У сучасному медіапейзажі також з'являються нові форми журналістики, такі як блогосфера, влогінг, а також інші інноваційні формати, що дозволяють розширити межі традиційних медіа [6]. Вони надають голос різним соціальним групам, забезпечують більше можливостей для самовираження, але водночас підвищують рівень відповідальності за точність та достовірність інформації.

Таким чином, роль журналістики в сучасному суспільстві важко переоцінити. Вона виконує численні функції, що допомагають не лише інформувати, а й формувати громадську думку, контролювати владу, поширювати культурні цінності, підтримувати економічний розвиток і сприяти соціальному прогресу [10]. Журналістика є важливим інститутом для будь-якої демократичної держави, оскільки вона гарантує свободу слова, доступ до інформації та можливість громадян брати активну участь у суспільному житті. Разом з тим, зміни, що відбуваються в медіа-середовищі, ставлять перед журналістами нові виклики і завдання, пов'язані з адаптацією до нових технологій і збереженням етичних стандартів.

Існує велика кількість напрямів журналістики, безліч функцій, які ми аналізували, та форм медіа, завдяки яким можна бачити прояви журналістики у будь-якому напрямку. Першою формою медіа є тележурналістика, вона являє собою одну із найбільш поширених і доступних форм медіа, яка охоплює передачу новин, розважальні програми, розслідування та спортивні репортажі через телевізійні канали, радіостанції та Інтернет-платформи.

- Оперативні новини, або новинні випуски, складають основу Тележурналістики [14]. Це щоденні репортажі, які інформують аудиторію про найважливіші події, що відбуваються в світі, країні або на місцевому рівні. Журналісти, які працюють у цьому напрямку, повинні швидко збирати і перевіряти інформацію, щоб забезпечити точність і актуальність новин. Вони використовують різні джерела інформації, включаючи прес-релізи, інтерв'ю, відеозаписи та власні розслідування.

- Розважальні програми включають передачі, які фокусуються на культурних та розважальних аспектах життя [14.2]. Це можуть бути програми про знаменитостей, кіно, музику, фестивалі, а також інтерв'ю з відомими особистостями. Розважальні програми мають на меті не тільки інформувати, але й розважати, забезпечуючи глядачам емоційний відпочинок від буденності.

- Розслідувальна журналістика є важливою частиною тележурналістики, яка зосереджується на детальному дослідженні і висвітленні складних і часто прихованих аспектів подій. Журналісти-розслідувачі [19] проводять глибокі розслідування, аналізують факти, збирають свідчення та документи, щоб виявити правду і повідомити про неї суспільству. Основною метою розслідувальної журналістики є виявлення корупції, зловживань і інших несправедливостей.

- Спортивна журналістика фокусується на висвітленні спортивних подій і активностей. Журналісти в цій сфері надають інформацію про результати матчів, турніри, спортивні досягнення, стратегії і тактики команд та окремих гравців. Вони також пишуть профілі спортсменів, тренерів і команд, що дозволяє аудиторії краще пізнати учасників спортивних подій.

Наступної формою є ділова журналістика, яка спеціалізується на висвітленні бізнесових і економічних подій. Вона має на меті «тримати» читачів і глядачів в курсі важливих змін і тенденцій у світі бізнесу. Цей напрямок охоплює кілька основних аспектів:

- Фінансові ринки є однією з ключових тем ділової журналістики [20]. Журналісти, що працюють у цій сфері, надають інформацію про торгівлю акціями, валютні курси, інвестиції та інші фінансові інструменти. Вони аналізують ринкові тенденції, публікують прогнози і новини про важливі економічні події, що допомагає інвесторам приймати обґрунтовані рішення.
- Економічна політика є ще одним важливим аспектом ділової журналістики. Журналісти висвітлюють зміни у податковій політиці, регуляторні зміни та макроекономічні показники [22]. Вони аналізують вплив урядових рішень на економіку та надають прогнози про можливі наслідки цих рішень.
- Журналісти в діловій журналістиці також займаються висвітленням процесів злиття і поглинання компаній. Вони аналізують мотиви і наслідки угод злиття і поглинання, а також їх вплив на ринок і конкурентне середовище. Це важлива частина, що допомагає розуміти динаміку корпоративного світу і бізнесових стратегій.
- Технологічні досягнення є ще одним важливим аспектом ділової журналістики [18]. Журналісти висвітлюють нові технології і інновації, що змінюють бізнес-ландшафт. Це включає новини про технологічні стартапи, нові розробки і інвестиції в сфері технологій.

Третьою формою є розважальна журналістика, яка займається висвітленням культурних і розважальних подій, а також особистих життів знаменитостей. Вона має на меті привернути увагу аудиторії до тем, що не пов'язані безпосередньо з політикою чи економікою.

- Однією з основних тем розважальної журналістики є новини про відомих та авторитетних людей [4]. Журналісти публікують інформацію про кар'єри, особисте життя, публічні появи і діяльність відомих осіб [11]. Це включає

інтерв'ю, профілі та новини про зірок шоу-бізнесу, спортсменів і інших відомих особистостей.

- Кіно і музика є ще однією важливою темою розважальної журналістики. Журналісти висвітлюють новини про нові фільми, музичні альбоми, критичні огляди та рецензії. Це також може включати інформацію про фестивалі, премії і культурні події.

- Фестивалі та церемонії нагород є ще однією важливою частиною розважальної журналістики. Журналісти висвітлюють значні культурні події, де відзначають досягнення в мистецтві, кіно, музиці та інших сферах. Це може включати репортажі з місця подій, інтерв'ю з учасниками і детальний аналіз подій. Журналістські розслідування зосереджуються на вивченні і розкритті складних і часто прихованих проблем. Цей вид журналістики має на меті виявлення неправомірної діяльності і несправедливостей, а також вплив на зміну політичних і соціальних процесів.

Важливим моментом зазначимо журналістів-розслідувачів [12], які проводять глибокі дослідження фактів і свідчень. Вони аналізують документи, свідчення та інші джерела інформації, щоб виявити правду і донести її до суспільства. Це може включати розслідування корупційних схем, зловживань владою або інших серйозних порушень. Аналіз отриманих даних є важливим аспектом розслідувальної журналістики [18]. Журналісти використовують статистичний аналіз, порівняння і інші методи для глибшого розуміння ситуації і її наслідків. Це допомагає розкрити суть проблеми і надати точну інформацію. Якість журналістики дуже важлива, тому здійснення перевірки журналістів та їхньої діяльності є основовним, адже, як зазначають експерти: «Набула розповсюдження аналітика практики дотримання журналістських стандартів в українському медіасередовищі. Значну роль в моніторингу дотримання журналістських стандартів відіграють вказані медійні інститути. Так, в 2011 – 2016 роках було виконано проєкт «Моніторинг публікацій у регіональних друкованих ЗМІ для оцінки дотримання стандартів журналістики» міжнародною

благодійною організацією «Український освітній центр реформ» за підтримки програми «У-Медіа»» [4].

П'ятою формою стає журналістика громадської думки, яка зосереджується на вираженні особистих думок і точок зору авторів. Вона має на меті забезпечити аудиторії аналіз і оцінку певних тем і подій, а також сприяти обговоренню і формуванню громадської думки.

- Колонки і статті в журналістиці громадської думки дозволяють авторам висловлювати свої особисті погляди на різні теми. Це може бути як короткий коментар, так і детальний аналіз певних подій або тенденцій. Такі матеріали часто містять суб'єктивні оцінки і пропозиції щодо можливих рішень проблем.

- Рецензії є ще однією важливою формою журналістики громадської думки. Журналісти оцінюють і аналізують культурні продукти, такі як книги, фільми, музичні альбоми і інші форми мистецтва [50]. Рецензії допомагають аудиторії зорієнтуватися в культурних новинках і вибрати те, що може бути їм цікаво.

- Листи від редактора – це форма журналістики громадської думки, яка дозволяє читачам висловлювати свої погляди і коментарі з приводу опублікованих матеріалів [22]. Вони можуть містити критичні зауваження, пропозиції або обговорення важливих тем.

Шостим пунктом є фотожурналістика - мистецтво фотографування для розповіді новин. Це може бути знімок палаючої будівлі, льодовика або групи людей у зоні бойових дій. Фотожурналістика забезпечує візуальне представлення подій, що допомагає донести інформацію до аудиторії.

- Репортажні знімки – це фотографії, які відображають актуальні події і ситуації. Вони можуть бути зроблені в умовах кризи, катастрофи або будь-якої іншої важливої події [4]. Такі знімки допомагають аудиторії краще зрозуміти масштаб і наслідки подій.

- Документальні знімки фіксують повсякденне життя або зміни в

навколишньому середовищі. Вони можуть бути використані для висвітлення соціальних або екологічних проблем, а також для створення історичних або культурних архівів.

Важлива і найбільш широка форма це політична. Вона інформує читачів про політичні події на різних рівнях – від місцевого самоврядування до міжнародної політики. Цей напрямок охоплює широкий спектр тем, від виборчих кампаній до зовнішньої політики.

- Журналісти, що займаються політичною журналістикою, висвітлюють виборчі кампанії, відзначаючи основні моменти, обговорюючи кандидатів і їхні програми, а також аналізуючи результати голосування. Вони також можуть проводити інтерв'ю з кандидатами і експертами.

- Політична журналістика також зосереджується на висвітленні законодавчих процесів. Журналісти слідкують за прийняттям законів, обговорюють їх зміст і вплив на суспільство, а також інформують аудиторію про дебати і рішення уряду.

- Міжнародна політика є ще однією важливою темою політичної Журналістики [18]. Журналісти висвітлюють відносини між державами, міжнародні угоди, конфлікти і дипломатичні ініціативи. Вони також можуть аналізувати вплив міжнародних подій на національну політику.

Останнім є спортивна журналістика, яка охоплює всі аспекти спортивних подій і активностей, від висвітлення ігор до профілювання спортсменів. Цей напрямок включає:

- Журналісти в спортивній журналістиці надають оперативну інформацію про спортивні матчі, результати змагань, турніри та інші події. Вони також аналізують стратегії команд і гравців, а також надають коментарі та прогнози.

- Профілювання спортсменів є ще однією важливою частиною спортивної журналістики. Журналісти створюють портрети гравців, тренерів і команд, досліджуючи їхні кар'єри, досягнення і особисті життя. Це допомагає аудиторії краще пізнати героїв спортивного світу.

- Спортивні коментарі і аналітика надають глибокий аналіз спортивних

подій, стратегій і тактик. Журналісти використовують статистику, відеоматеріали і експертні думки, щоб пояснити тонкощі і важливість спортивних моментів.

Отже, журналістика є широкою та динамічною сферою, яка охоплює різноманітні види і напрямки. Кожен вид журналістики має свої специфічні завдання, методи і форми подачі інформації. Тележурналістика, ділова журналістика, розважальна журналістика, розслідувальна журналістика [18], журналістика громадської думки, фотожурналістика, політична журналістика та спортивна журналістика – всі ці напрямки відіграють важливу роль у формуванні сучасного інформаційного простору і впливають на суспільство, забезпечуючи його актуальною, різноманітною і якісною інформацією.

За допомогою аналізу функцій та форм інституту, можна зробити висновок, що розвиток журналістики постійно відбувається, додаючи нові аспекти у свою діяльність [4]. Адже якщо розкрити різницю печатної та сучасної журналістики, можна побачити наскільки суспільство вплинуло на зміни, а зміни на суспільство. З'явилося безліч проблем, які вплинули на аудиторне сприйняття світу, змінюючи погляди та думки людей. У часи печатної журналістики, галузь мала середній процент викликів, адже збір інформації проходив детальніше через відсутність технологій та технічних платформ [12].

1.2. Інтернет-журналістика як частина цифрових медіа

Інтернет-журналістика є однією з основних складових сучасного цифрового медійного середовища, яка істотно трансформувала інформаційний ландшафт. Зростання технологічного прогресу [13], поширення доступу до Інтернету та зміна підходів до споживання інформації сприяли становленню нових форм журналістської діяльності, що відповідають викликам цифрової епохи. Вона не лише адаптує традиційні журналістські практики до умов Інтернету, але й розширює їх, пропонуючи нові інструменти, формати і можливості для комунікації з аудиторією [6]. Повертаючись до історичних моментів, розглянутих у першому підрозділі, сам інтернет-інститут виник наприкінці 20 століття, коли Інтернет почав набувати масового поширення, і стала відповіддю на потребу

суспільства в оперативному доступі до інформації. Згодом це середовище перетворилося на простір, де інтегрувалися традиційні новинні практики і сучасні мультимедійні технології. Визначення інтернет-журналістики базується на характеристиках, що включають створення, поширення та споживання новинного контенту через Інтернет. Основними платформами для цього є веб-сайти новинних організацій, блоги, соціальні мережі, відеоплатформи та спеціалізовані цифрові майданчики [91].

Особливістю є її інтерактивність, що змінює односторонній характер комунікації, характерний для традиційних медіа. Аудиторія більше не є пасивним споживачем інформації. Завдяки цифровим платформам, читачі мають можливість не тільки отримувати інформацію, але й взаємодіяти з нею, залишати коментарі, брати участь у дискусіях, ділитися матеріалами через соціальні мережі. Така взаємодія не тільки сприяє більш активному залученню аудиторії, але й впливає на процес створення журналістського контенту, оскільки журналісти отримують прямий зворотний зв'язок. Ключову роль тут також грає швидкість поширення інформації. Завдяки Інтернету новини можуть бути опубліковані практично миттєво після події [70]. Це дозволяє миттєво інформувати аудиторію, що є особливо важливим під час кризових ситуацій, природних катастроф або суспільних збурень. Швидкість, однак, створює і серйозні виклики [90]. Часто журналісти стикаються з необхідністю публікувати матеріали до їхньої повної перевірки, що може призводити до розповсюдження недостовірної інформації. Нерідко інформація, яка не підлягає ретельній перевірці, поширюється швидше і має більший резонанс у порівнянні з достовірними матеріалами [4]. Це підриває довіру до журналістики в цілому та вимагає від журналістів підвищеної уваги до етичних стандартів. Але разом із цим у цифрових медіа текст часто доповнюється відео, аудіо, інтерактивною графікою, що робить матеріали більш привабливими і доступними для сприйняття [6]. Такі технології дозволяють представити новини в багатогранному форматі, що сприяє кращому розумінню складних тем. Глобальність і доступність є великою перевагою інтернет-журналістики. Цифрові платформи забезпечують доступ до новин із будь-якої точки світу. Це, з одного

боку, сприяє формуванню глобальної спільноти, але, з іншого боку, створює виклики, пов'язані з інформаційною перенасиченістю.

Соціальні мережі відіграють центральну роль у розвитку інтернет-журналістики. Завдяки алгоритмам, які формують стрічки новин користувачів, інформація може швидко охоплювати широку аудиторію. Проте ці ж алгоритми створюють ризик утворення інформаційних бульбашок, де користувачі отримують лише ту інформацію, яка відповідає їхнім вподобанням і переконанням. Це сприяє поляризації суспільства і зменшує можливості для об'єктивного аналізу подій [76]. Таким чином, соціальні медіа одночасно є потужним інструментом і джерелом нових викликів. До викликів також можна віднести фінансову сторону інтернет-журналістики. Безкоштовний доступ до більшості контенту в Інтернеті ускладнює монетизацію журналістської діяльності. Багато цифрових медіа змушені шукати альтернативні моделі фінансування, такі як краудфандинг [91], підписки або партнерські програми. Водночас рекламна модель, яка традиційно була основним джерелом доходів для медіа, значно змінюється через конкуренцію з боку великих технологічних компаній.

Майбутнє інтернет-журналістики залежить від здатності адаптуватися до нових умов і викликів [70]. Технології, зокрема штучний інтелект, відкривають нові можливості для автоматизації процесів, персоналізації контенту та аналізу даних. Нові формати, такі як подкасти, стрімінгові платформи, інтерактивна графіка, дозволяють залучати аудиторію та забезпечувати її потреби в якісному контенті [4]. Вона є невід'ємною частиною сучасного цифрового світу. Вона має унікальну здатність швидко реагувати на зміни, залучати аудиторію та надавати доступ до інформації. Проте, водночас, вона стикається з численними викликами, які потребують нових рішень та підходів. Інтернет-журналістика не тільки трансформує саму журналістику, але й змінює спосіб, яким суспільство взаємодіє з інформацією, роблячи її важливою складовою сучасного інформаційного ландшафту [12]. Адже сама журналістика, як соціальний інститут, відіграє одну з центральних ролей у формуванні суспільства, оскільки вона не лише передає інформацію, а й допомагає аудиторії осмислити події, зрозуміти їх контекст та

зробити власні висновки. Вона дає можливість розглядати не лише факти, а й різні точки зору на складні проблеми, активно сприяючи розвиткові демократичних процесів. У сучасному світі, що характеризується глобалізацією, розвитком цифрових технологій та змінами в політичному ландшафті, роль журналістики постійно зростає [90]. Вона є потужним інструментом для передачі знань, висвітлення проблем суспільства, формування громадської думки та сприяння демократичним змінами.

Журналістика впливає на громадську думку через трансляцію інформації про події та явища, що мають суспільне значення [40]. Одним з основних завдань журналістики є інформування громадян про події в суспільному, політичному, економічному та культурному житті. Однак важливим аспектом її діяльності є не лише передача фактів, а й їх інтерпретація, тобто пояснення їх значення, причин та наслідків для суспільства [6]. Вона відіграє важливу роль у створенні певного нарративу, що впливає на ставлення громадян до різних подій. Різні інтерпретації подій можуть призвести до різних суспільних реакцій. Тому журналістика, за допомогою вибору кутів зору, стилю викладу та акцентів, формує сприйняття суспільних явищ. Важливо, щоб журналісти об'єктивно представляли факти та подавали різні точки зору, щоб сприяти розвитку критичного мислення серед аудиторії. Особливу роль журналістика відіграє в умовах політичних та соціальних криз [18]. У періоди виборів, соціальних протестів чи політичних змін медіа стають основним джерелом інформації для громадян. Журналістика може бути як конструктивною силою, яка сприяє демократичним змінам, так і деструктивною, коли її використовують для маніпуляцій або поширення пропаганди. Тому важливо забезпечувати незалежність журналістики та дотримання етичних стандартів.

Журналістика, окрім свого практичного аспекту, є також наукою, яка розвиває методи збору, аналізу та передачі інформації. Вона базується на конкретних наукових принципах, що включають етику, аналітику, журналістські стандарти та теорії комунікацій [71]. Важливою є функція журналістики як соціального інституту, оскільки вона має потужний вплив на суспільні процеси.

Через медіа передаються ключові ідеї, що визначають моральні, етичні та соціальні цінності [12]. До цього також є сприяє розвитку критичного мислення, забезпечує діалог між різними соціальними групами, а також впливає на політичні рішення та економічні стратегії. Медіа аналізують важливі суспільні процеси, такі як зміни в політичному ландшафті, розвиток економіки, а також соціальні рухи [60]. Через медіа суспільство отримує інструменти для аналізу подій, оцінки ситуацій і прийняття рішень. Дослідження в галузі медіа також сприяють розвитку нових технологій, інновацій у сфері комунікацій, які дозволяють покращити доступність і достовірність інформації [90].

Журналістика в демократичних суспільствах не обмежується лише роллю інформатора. Вона є потужним інструментом, що впливає на формування політичного порядку денного [45]. Під політичним порядком денним розуміється набір проблем, які стають предметом обговорення серед громадськості, політиків і урядів. Медіа в змозі визначити, які питання стають актуальними, на які проблеми слід звернути увагу, а які залишити поза увагою. Завдяки масовому поширенню інформації через телевізійні канали, інтернет та соціальні мережі, журналісти можуть направити увагу суспільства на певні теми, збільшивши або зменшивши їх важливість [17]. Політичні проблеми, що отримують висвітлення в ЗМІ, стають предметом політичних дебатів, що впливає на прийняття рішень на рівні урядів, парламентів та міжнародних організацій.

Так, для прикладу, в процесі виборчих кампаній журналістика часто визначає, які питання стають пріоритетними для виборців, а які ігноруються. Залежно від того, як медіа подають певну політичну проблему, вона може отримати важливість у суспільному дискурсі [4]. Медіа можуть допомогти поставити на порядок денний питання економічної нерівності, прав людини, екології або реформ у політичній системі.

Журналістика виконує важливу функцію в контролі за діяльністю влади, що є основою демократичного суспільства. Вона слугує каналом публічного контролю за діями політиків і державних інститутів. У демократичному суспільстві важливо, щоб органи влади були підзвітними перед громадськістю

[78]. Журналістика стає інструментом, що забезпечує цю підзвітність, висвітлюючи порушення законів, корупційні схеми та інші зловживання з боку політиків чи державних чиновників.

Один з основних принципів роботи журналістики полягає в тому, що вона є «четвертою владою», що забезпечує прозорість державної влади. Це особливо актуально в умовах політичних криз або скандалів, коли медіа стають єдиним каналом, через який громадськість може отримати правдиву інформацію про те, що відбувається в державних органах або серед політичних еліт. Відомі розслідування таких журналістів, як Карл Бернштейн і Боб Вудворд [102], які розкрили корупційні схеми у Вашингтоні в 1970-80-ті роки під час так званого скандалу «Watergate» [69], стали знаковими прикладами того, як журналісти можуть брати на себе роль захисників демократичних цінностей та прозорості влади. В особливий період журналістика може відігравати роль «сторожового пса» влади. Під час політичних криз або нестабільності журналісти можуть стати єдиним джерелом правдивої інформації для громадськості. Вони мають змогу об'єктивно висвітлювати дії урядів і політиків, проводити розслідування і підтримувати демократичні процеси.

Проте політичний вплив журналістики не завжди є позитивним [18]. Якщо медіа потрапляють під контроль великих політичних або бізнесових інтересів, вони можуть бути використані для маніпуляції громадською думкою. Це створює серйозні загрози для демократії [29]. В умовах, коли медіа належать політичним партіям або великим корпораціям, подання новин часто стає одностороннім і не об'єктивним. Такі медіа можуть маніпулювати фактами або занижувати значення важливих подій.

Журналістика активно впливає на розвиток культури та мистецтва, сприяючи популяризації важливих культурних подій, адже завдяки ЗМІ суспільство має змогу дізнаватися про нові виставки, театральні прем'єри, музичні концерти і інші культурні ініціативи [11]. Медіа не лише інформують про ці події, але й активно впливають на їх сприйняття в суспільстві, формуючи естетичні і моральні стандарти [4]. Журналісти, висвітлюючи різні культурні

явища, не тільки сприяють розвитку культурної освіти, а й допомагають визначити культурні пріоритети для суспільства. Медіа можуть стати тим важливим інструментом, через який різні культури зустрічаються та обмінюються своїми досягненнями. В умовах глобалізації це має особливе значення, оскільки культурний діалог між різними народами стає важливою складовою мирного співіснування в світі.

Окрім популяризації культурних подій, журналістика відіграє важливу роль у збереженні національної ідентичності та традицій [87]. В умовах глобалізації та культурного обміну медіа можуть стати важливим механізмом для збереження культурних особливостей та традицій конкретних народів. Зокрема, журналістика сприяє розвитку національних мов, традицій, а також популяризації місцевих культурних надбань у міжнародному контексті [14]. У процесі висвітлення національних культурних подій, журналісти допомагають формувати громадську свідомість, сприяючи розумінню і повазі до культурної різноманітності [8]. Зокрема, такі медіаплатформи, як документальні фільми, телепередачі, виставки і публікації, допомагають створювати спільну культурну пам'ять, яка зберігає національні традиції та ідентичність.

Не менш важливою є роль медіа в боротьбі за права меншин та культурну рівність [81]. Журналістика може стати платформою для вираження голосів тих груп, які традиційно не мали можливості висловлювати свою думку або ж залишалися поза основними культурними наративами [14]. Це включає не тільки національні меншини, а й етнічні групи, сексуальні меншини та інші соціальні категорії, які часто піддаються дискримінації. Завдяки медіа ці групи можуть висловлювати свої проблеми, знаходити підтримку в суспільстві та боротися за рівні права. Висвітлення історій меншин допомагає зменшити соціальні упередження, сприяючи культурному розмаїттю та зміцненню соціальної згуртованості [1].

Журналістика значною мірою впливає на економічні процеси, оскільки вона є основним каналом комунікації між економічними суб'єктами — підприємцями, інвесторами, урядами і громадськістю. Особливо важливу роль

відіграє бізнес-журналістика [13], яка надає об'єктивну та професійну інформацію щодо ключових економічних тенденцій, фінансових ринків, інвестиційних можливостей та змін у законодавчому полі. Медіа дозволяють економічним агентам приймати обґрунтовані рішення, адже вони інформують про зміни на ринку, конкурентні переваги та економічні прогнози [90]. Бізнес-журналістика має також соціальну функцію [4], адже вона сприяє розвитку підприємницької культури та інновацій, що має позитивний вплив на економічний розвиток країни. Медіа відіграють важливу роль у формуванні економічної свідомості громадян [77]. Вони не тільки інформують про основні економічні процеси, але й допомагають громадянам зрозуміти, як глобальні економічні тренди впливають на їхнє повсякденне життя. Висвітлення таких тем, як інфляція, безробіття, податкові зміни, допомагає людям краще розуміти економічну ситуацію та приймати зважені фінансові рішення.

Завдяки медіа громадяни можуть отримати доступ до інформації про можливості для інвестицій, нові технології або ж інноваційні стартапи, що сприяє розвитку бізнесу та економіки в цілому.

Отже, вона є потужним інструментом для формування громадської думки, розвитку політичних, економічних і соціальних процесів. Вона не лише передає інформацію, а й допомагає розуміти складні питання, пропонує різні точки зору і стимулює до дискусії. Журналістика також сприяє розвитку культури та економіки, підтримує моральні цінності і соціальну відповідальність. В умовах глобалізації та технологічних змін роль журналістики продовжує зростати, адже вона забезпечує доступ до інформації, сприяє розвитку демократичних процесів і бере активну участь у вирішенні глобальних проблем суспільства

1.3. Форми та значення журналістики в контексті сучасних медіа

Журналістика, яка зараз знаходиться на перехресті технологічних змін, стикнулася з великою кількістю нових викликів та можливостей, які виникають із постійним розвитком цифрових технологій. В умовах швидкої цифровізації традиційні методи збору, обробки та поширення інформації вже не можуть

задовольняти всі вимоги сучасного медіапростору, а медіа-ландшафт, який зазнав значних трансформацій, потребує нових підходів і адаптацій [46]. Поява Інтернету та мобільних технологій істотно змінила саму природу журналістики, перетворивши її на більш оперативну та інтерактивну діяльність [3]. Цифрові платформи, такі як соціальні мережі, стали основними каналами для розповсюдження новин, що відкрило нові горизонти для медіа й одночасно поставило перед журналістами низку складних завдань.

У сучасній журналістиці не існує чіткої межі між традиційними методами подачі інформації і новими цифровими форматами [50]. Так, традиційні друковані видання й телебачення вже не є єдиними основними джерелами новин. В епоху Інтернету та соціальних мереж новини стали поширюватися з величезною швидкістю, створюючи нові можливості для взаємодії між журналістами і аудиторією [9]. Платформи, такі як Фейсбук, Твіттер, Інстаграм, Тик-ток, стали важливими не тільки для поширення інформації, а й для її обговорення та аналізу в реальному часі [3]. Це дозволяє журналістам здійснювати постійну взаємодію з громадськістю, швидко реагувати на зміни в інформаційній ситуації та адаптувати контент відповідно до зворотного зв'язку. Однак, поряд з можливостями, які цифрові технології відкривають для журналістики, існують і серйозні виклики. Одним з основних питань є достовірність та перевірка інформації [21]. У світі, де фейкові новини поширюються на високих швидкостях, журналістам необхідно постійно удосконалювати методи фактчекінгу та перевірки джерел. У зв'язку з цим соціальні мережі, хоча й надають величезні можливості для швидкого доступу до інформації, водночас стають джерелами дезінформації, фейків та маніпуляцій, що ускладнює роботу медіа [40]. Це ставить журналістів перед необхідністю знаходити нові інструменти для перевірки фактів, що є вкрай важливим для збереження довіри аудиторії та підтримання високих стандартів професіоналізму.

Соціальні медіа стали основними каналами для журналістів, де новини не лише передаються, але й активно обговорюються [13]. Це дозволяє не тільки моніторити ситуацію в реальному часі, а й оперативно взаємодіяти з

громадськiстю. Однак таке взаємодiяти з аудиторiєю має свої мiнуси. Соцiальнi мережi не лише прискорюють поширення новин, але й пiдсилюють вплив емоцiй, сенсацiй i навiть манiпуляцiй. У цьому контекстi роль журналіста як перевiрника фактiв, аналітика та реального свiдка подiй стає ще бiльш важливою. Платформи, як-от Твіттер чи Інстаграм, надають можливiсть швидкої публікацiї новин, але це також означає, що журналісти повиннi уважно ставитися до того, що вони публікують, i наскiльки точна їхня iнформацiя [30]. Автоматизацiя, в свою чергу, має величезний потенцiал для змiни процесiв створення контенту в журналістичi. Технологiї на основi штучного iнтелекту дозволяють автоматизувати багато рутинних завдань, таких як написання стандартних новинних звiтiв, обробка великих обсягiв даних або навiть створення прогнозiв i аналітики [11]. Це дозволяє журналістам зосереджувати свою увагу на бiльш складних i творчих аспектах роботи, таких як глибоке дослідження, створення аналітичних матерiалiв чи розслiдування. Наприклад, автоматизованi системи, як Wordsmith або Heliograf [105], можуть генерувати простi новини з набору наданих даних, звiльняючи журналістiв вiд необхідностi виконувати рутинну роботу. Але разом з цим виникає питання про якість та достовiрнiсть таких новин, адже автоматичнi системи ще не здатнi здiйснювати глибоку аналітику чи враховувати етичнi аспекти, якi так важливи в традицiйнiй журналістичi.

Технологiї вiртуальної реальностi (VR) та доповненої реальностi (AR) також почали змiнювати журналістику [11], вiдкриваючи новi способи взаємодiї з аудиторiєю. Використання VR дозволяє не лише спостерiгати за подiями з рiзних ракурсiв, а й вiдчути себе безпосереднiм учасником, що значно покращує сприйняття iнформацiї [15]. Наприклад, BBC використовує технологiю 360-градусного вiдео, що дозволяє глядачам вiдчути себе частиною подiї, а не просто спостерiгачами [5]. Подiбнi формати змiнюють пiдхiд до споживання новин, створюючи не тiльки iнформативний, а й емоцiйно залучаючий досвiд для користувачiв.

Одним iз важливих аспектiв, що виникають з розвитком цифрових технологiй, є персоналізацiя контенту. Завдяки використанню великих даних та

алгоритмів штучного інтелекту медіа можуть значно покращити взаємодію з аудиторією, створюючи матеріали, які точно відповідають інтересам конкретного користувача. Платформи, такі як Фейсбук або Гугл [3], вже використовують алгоритми для визначення того, який контент буде цікавий конкретному користувачу, що дозволяє журналістам і редакціям створювати більш точний контент, орієнтуючись на аудиторію [50]. З одного боку, це покращує споживання новин, адже кожен користувач отримує саме ту інформацію, яка йому цікава, але з іншого — виникає проблема «бульбашки фільтрів», коли користувачі отримують лише інформацію, яка підтверджує їхні переконання, що може посилювати поляризацію суспільства [31]. Однак разом з усіма можливостями, які надає цифровізація, виникають серйозні етичні та фінансові питання. Проблеми перевірки фактів, етики публікацій, боротьба з фейками та маніпуляціями [47], а також питання приватності користувачів стають надзвичайно важливими для журналістики в умовах цифрових технологій [4]. Як забезпечити точність і правдивість інформації, коли швидкість публікацій та інтерактивність вимагають миттєвої реакції? Як зберегти етичні стандарти в умовах, коли кожен може бути не тільки споживачем, але й виробником контенту? Як балансувати між прибутковістю та соціальною відповідальністю, коли зміна моделі монетизації є критично важливою для фінансової стійкості медіа?

Традиційні моделі монетизації контенту, такі як реклама в газетах або телевізійна реклама, вже не дають такого результату в умовах цифрової епохи. Тому медіа змушені адаптуватися до нових умов і шукати інші способи залучення фінансів [41]. Нові моделі монетизації, такі як платні підписки, нативна реклама, партнерства з великими цифровими платформами (Гугл, Фейсбук, Мета), стають основними шляхами забезпечення фінансової стійкості [7]. Проте це теж створює нові виклики, адже багато користувачів звикли до безкоштовного контенту, і ці нові платіжні моделі не завжди виявляються ефективними.

Таким чином, в умовах цифрових технологій журналістика повинна постійно адаптуватися до нових вимог і викликів. Залишаючи традиційні принципи об'єктивності, точності та етики, вона має знаходити нові шляхи для

збереження своєї значущості в цифровому середовищі, а також інтегрувати нові технології для того, щоб залишатися на передовій інформаційного простору [18]. Тільки тоді журналістика зможе зберегти свою роль у суспільстві та продовжувати виконувати функцію незалежного інформатора та важливого інституту демократії.

Висновки до розділу 1: Журналістика є ключовим елементом сучасного суспільства, який виконує різноманітні функції та має значний вплив на соціальні, культурні, економічні та політичні процеси. Вона представляє собою професійну діяльність, спрямовану на збирання, обробку та поширення інформації, що є основою для формування громадської думки і забезпечення прозорості влади. Протягом історії журналістика зазнала значних змін і трансформацій, які відображають розвиток технологій і зміну медійного середовища. На початку свого розвитку журналістика була представлена переважно у формі друкованих видань, таких як газети та журнали, що стали основними носіями новин і інформації. З появою радіо і телебачення журналістика розширила свої межі, включивши нові формати і платформи для передачі інформації. Ці зміни зробили можливим досягнення ще більш широкій аудиторії і сприяли швидшому розповсюдженню новин. З розвитком інтернету і соціальних мереж журналістика отримала нові інструменти для досягнення глобальної аудиторії в режимі реального часу, що радикально змінило інформаційний ландшафт. Цифрові технології і соціальні медіа створили нові можливості, але водночас поставили перед журналістикою нові виклики, такі як боротьба з дезінформацією і фейковими новинами. Сьогодні кожен користувач інтернету може стати джерелом інформації або розповсюджувачем новин, що ускладнює завдання професійних журналістів забезпечувати точність і достовірність інформації. Попри ці виклики, журналістика продовжує залишатися важливим інститутом, який забезпечує громадськість важливою інформацією, підтримує демократичні процеси і сприяє соціальному прогресу.

Журналістика виконує кілька основних функцій. По-перше, вона інформує громадськість про важливі події, що відбуваються у світі, країні або на місцевому рівні. Це може бути як оперативне висвітлення новин, так і глибоке аналізування подій. По-друге, журналістика виконує функцію контролю влади, проводячи розслідування і висвітлюючи корупційні дії, зловживання та інші соціальні несправедливості. По-третє, вона сприяє формуванню культурних і соціальних наративів, підтримуючи культурну спадщину і популяризуючи різні аспекти мистецтва і культури.

Таким чином, журналістика продовжує грати важливу роль у сучасному світі, адаптуючись до нових технологій і медійних умов. Вона залишається критично важливим інструментом для забезпечення об'єктивної інформації, підтримки демократичних процесів і сприяння соціальному прогресу. В умовах постійних змін журналістика не лише зберігає свої основні функції, але й розвивається, створюючи нові формати і напрямки, які відповідають сучасним потребам суспільства.

РОЗДІЛ 2.

ВИСВІТЛЕННЯ ТЕМИ САМОРОЗВИТКУ В ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИЦІ

2.1. Інформаційне середовище і його роль у висвітленні тематики розвитку

Сучасний світ перебуває у стані інформаційної революції, де доступ до даних, їхнє поширення та використання стали ключовими факторами для соціального, політичного й економічного розвитку. Інформаційне середовище стало інтегральною частиною суспільного ландшафту, впливаючи на всі аспекти життя. Розуміння його ролі у формуванні суспільних процесів і висвітленні питань розвитку є критично важливим для створення ефективних механізмів управління та прийняття рішень. В умовах постійних змін в інформаційних технологіях і комунікаціях важливо розуміти, як саме це середовище впливає на розвиток держав, соціумів, економік та інститутів.

Інформаційне середовище – це багатовимірна екосистема, що охоплює джерела, канали, інструменти передачі даних і механізми їхнього впливу на суспільство [14]. Це поняття виходить за межі технологій, охоплюючи соціальні, культурні, політичні та економічні аспекти, що формуються завдяки обміну інформацією. Воно включає традиційні медіа, такі як газети, телебачення та радіо, а також цифрові платформи – веб-сайти, соціальні мережі, блоги й стрімінгові сервіси. Інформаційне середовище має низку унікальних властивостей. Воно динамічне, оскільки його структура змінюється залежно від технічних інновацій і поведінки користувачів. Воно також є гнучким –

адаптується до потреб суспільства та специфічних умов певної країни або регіону [97]. Головна його особливість полягає у здатності миттєво впливати на думки, рішення та дії людей.

Історично інформаційне середовище проходило кілька етапів розвитку. Починаючи з епохи друкованої преси, яка дозволила вперше поширювати знання масово, воно еволюціонувало через радіо- та телевізійний період до цифрової доби [11]. Сьогодні інформаційне середовище є глобальним, що робить його найпотужнішим інструментом впливу на сучасне суспільство [7]. У зв'язку з його швидким розвитком, зокрема через технологічні інновації, виникає низка питань щодо того, як це середовище впливає на суспільство, зокрема на тематику розвитку.

Інформаційне середовище є ключовим інструментом у поширенні знань і формуванні розуміння складних питань розвитку [26]. Воно визначає, які теми отримують увагу суспільства, і формує уявлення про процеси, що відбуваються на локальному, національному та глобальному рівнях. У цьому контексті можна виділити кілька аспектів, через які інформаційне середовище сприяє розвитку.

По-перше, важливу роль інформаційне середовище відіграє у політичному розвитку. Політика та управління багато в чому залежать від доступу до якісної інформації [4]. Медіа та соціальні мережі забезпечують канали для комунікації між громадянами та владою. Наприклад, через інтерв'ю, дебати або журналістські розслідування висвітлюються питання прозорості, корупції чи суспільного невдоволення. Завдяки інформаційному середовищу політична участь стала доступнішою: виборці можуть ознайомлюватися з програмами кандидатів, ставити їм запитання та навіть організувати онлайн-кампанії. Однак політичний аспект інформаційного середовища має і свої ризики [8]. Інформаційне середовище стає полем для дезінформації, спрямованої на маніпуляцію громадською думкою [54]. В умовах глобалізації така практика може мати не лише локальні, але й міжнародні наслідки, зокрема, втручання у вибори або створення криз довіри до демократичних інституцій. Інформаційні війни, фейки, пропаганда та маніпуляції, які активно використовуються через

сучасні цифрові платформи [6], мають серйозний вплив на політичні процеси, підриваючи стабільність держав і суспільств.

По-друге, економічний розвиток значною мірою залежить від доступу до актуальної інформації. У сучасному світі компанії приймають стратегічні рішення, спираючись на аналіз ринкових даних, фінансових звітів і прогнозів. Вільний доступ до інформації стимулює інновації, підвищує продуктивність і створює нові можливості для бізнесу [35]. Наприклад, в епоху цифрових технологій навіть малі підприємства можуть використовувати глобальні платформи для реклами та торгівлі. Бізнес без належної інформації ризикує зазнати невдачі, тоді як компанії, що швидко адаптуються до змін у ринку, досягають успіху. Проте економічний розвиток стикається з такими викликами, як нерівномірний доступ до інформації [6]. У країнах з низьким рівнем проникнення Інтернету або недостатньою цифровою грамотністю можливості для бізнесу та інновацій обмежені. Також великі компанії мають можливість маніпулювати інформацією, створюючи монополії на ринку та контролюючи потоки фінансів через інформаційні технології.

Соціальний розвиток також тісно пов'язаний із функціонуванням інформаційного середовища. Інформаційне середовище є потужним інструментом соціальних змін [11]. Воно дозволяє порушувати теми, які раніше ігнорувалися через стигму або політичні бар'єри. Питання гендерної рівності, прав меншин, екологічної безпеки знаходять підтримку завдяки мобілізації в соціальних мережах. Інформаційне середовище об'єднує людей у рухи, створює платформи для діалогу і сприяє утворенню нових соціальних норм [29]. Завдяки цьому суспільства можуть ставати більш інклюзивними та відкритими. Однак це середовище також може створювати конфлікти, коли певні групи використовують його для поширення мови ненависті чи поляризації суспільства. Наприклад, фейкові новини можуть провокувати міжетнічні або міжрелігійні напруження, що стає особливо очевидним у періоди політичних криз [55]. Крім того, соціальні медіа можуть стати місцем для організації протестів і навіть насильницьких акцій, що, безумовно, впливає на стабільність суспільства.

Культурний розвиток через інформаційне середовище відбувається через обмін цінностями, традиціями та мистецтвом [20]. Це середовище сприяє розширенню світогляду і підтримує діалог між культурами. Наприклад, платформи на кшталт Ютуб або Спотіфай відкривають доступ до музики, фільмів та інших видів мистецтва, створених у різних частинах світу. Кожен користувач Інтернету може отримати доступ до культурних надбань інших народів і розвивати свою культурну ідентичність [93]. Однак культурна глобалізація через інформаційне середовище може призводити до втрати національної ідентичності. Домінування медіаконтенту з певних регіонів, наприклад, Голлівуду, знижує популярність локальних культурних продуктів, що може призвести до їхнього зникнення або маргіналізації.

Попри численні можливості, які дає інформаційне середовище, існують також серйозні виклики [17]. Одним з найбільших є проблема дезінформації, що стала більш актуальною з розвитком цифрових технологій. Поширення фейкових новин, маніпуляцій та пропаганди може дестабілізувати суспільство, підірвати довіру до медіа та інститутів і навіть викликати політичні кризи. Водночас існує проблема цифрового розриву, коли не всі країни чи регіони мають рівний доступ до технологій і ресурсів [10]. Це створює нерівність у можливостях розвитку. Нерідко великі міста та розвинуті країни мають доступ до більш якісної інформації, що дає їм конкурентні переваги. В той час як у сільських районах або менш розвинених країнах інформація може бути обмеженою чи спотвореною.

Важливим аспектом розвитку інформаційного середовища є необхідність забезпечення етичних стандартів [22]. Виходячи з розвитку медіа, є потреба у регулюванні інформаційного простору для забезпечення його прозорості і правдивості. Зокрема, одним з напрямків боротьби з дезінформацією є підвищення медіаграмотності. Навчання населення критичному сприйняттю інформації, розвитку навичок виявлення фейків і неправдивих новин є важливим кроком у боротьбі з маніпуляціями [8].

Перспективи розвитку інформаційного середовища виглядають обнадійливо [8]. Нові технології, такі як штучний інтелект, блокчейн і віртуальна реальність, мають потенціал значно змінити способи збору, обробки та передачі інформації. Крім того, розвиток глобальних ініціатив з цифрової грамотності та створення нових міжнародних стандартів інформаційної етики можуть значно підвищити якість і доступність інформації для широких верств населення [43].

Таким чином, інформаційне середовище є невід'ємною частиною процесу розвитку сучасного світу [5]. Його вплив на політику, економіку, соціальні зміни та культуру незаперечний. Водночас, воно стикається з низкою викликів, які потребують постійної уваги та реагування з боку держав, міжнародних організацій і громадянського суспільства. Створення сталого і ефективного інформаційного середовища є важливою умовою для забезпечення сталого розвитку в умовах глобалізації та цифровізації.

2.2. Цифрова революція і популяризація ідей особистісного розвитку

Інтернет-журналістика в останні десятиліття стала невід'ємною частиною медіапейзажу і значно вплинула на спосіб отримання, сприйняття та поширення інформації. З моменту появи інтернету традиційні медіа формати, такі як друковані газети і телебачення, почали змінюватися, віддаючи місце новим цифровим платформам. Цей перехід не лише змінив спосіб, яким люди отримують новини, але й справив суттєвий вплив на їхнє мислення і соціальну взаємодію. У цьому дослідженні буде проаналізовано, як інтернет-журналістика вплинула на сучасність, які зміни відбулися у мисленні сучасних людей і яким чином ці зміни відображаються на їхньому повсякденному житті. Розвиток інтернет-журналістики вже давно став одним з найбільш радикальних та глобальних змін у медіапейзажі 21 століття [17]. Раніше традиційні медіа-формати, такі як друковані газети, радіо і телебачення, домінували в інформаційному просторі. Газети, радіо і телебачення мали значний вплив на формування суспільної думки, і їхній контент був контролюваний центральними редакціями [10]. Однак, з поширенням інтернету та технологій, що його

підтримують, ці формати стали поступово втрачати свою монополію на інформаційний контент. Інтернет-журналістика надає можливість публікувати новини в режимі реального часу, що значно скорочує час між виникненням події та її висвітленням. Завдяки цьому користувачі можуть отримувати актуальні новини практично миттєво [1]. Зокрема, платформи новин, блоги, соціальні мережі та інші онлайн-ресурси пропонують швидкий доступ до інформації, яка раніше могла б потребувати кілька днів або навіть тижнів для публікації [4]. Разом із змінами у форматі медіа, виникли нові моделі монетизації контенту. Традиційні медіа поклалися на підписки та рекламу як основні джерела доходу. Однак інтернет-журналістика запровадила нові стратегії, такі як платні підписки на контент, спонсорські статті і реклама, що орієнтується на конкретні аудиторії [4]. Ці зміни створили нові можливості для фінансування новинних медіа, але також поставили нові виклики перед журналістами і редакціями. Наприклад, багато новинних сайтів тепер мають безкоштовний доступ лише до частини контенту, але для отримання повного доступу користувачі повинні підписатися на платний сервіс [1]. Це дозволяє медіа заробляти на прямих підписках, зменшуючи залежність від традиційної реклами. Крім того, зростання популярності соціальних мереж створило нові можливості для таргетованої реклами, що дозволяє компаніям ефективніше досягати своїх цільових аудиторій.

Однією з основних переваг інтернет-журналістики є можливість миттєвого доступу до новин. У традиційних медіа новини публікувалися з певною затримкою, що могло уповільнювати інформаційний обіг [17]. Інтернет-журналістика дозволяє отримувати інформацію про події в режимі реального часу, що значно збільшує швидкість реагування на актуальні події. Цей аспект змінює спосіб, яким люди сприймають новини і події. Наприклад, у випадках термінових новин, таких як природні катастрофи або політичні кризи, миттєвий доступ до інформації дозволяє користувачам бути в курсі подій і реагувати на них практично відразу ж [92]. Проте це також створює нові виклики для журналістів, які повинні забезпечувати не тільки швидкість, але й точність

інформації. Велика кількість змін мала не тільки позитивний характер, із прийняттям сучасного підходу до медіа, змінилося наше сприйняття.

Цифрова революція, що розпочалася в середині 20 століття, стала одним з найбільш значних явищ в історії людства, перетворивши соціальні, економічні та культурні парадигми нашого існування. Вона охопила широкий спектр процесів, починаючи від трансформації комунікаційних технологій і завершуючи змінами в галузі освіти, роботи та навіть соціальних відносин [58]. Поряд з іншими змінами, цифрова революція також вплинула на особистісний розвиток індивідів, змінивши способи, якими люди розвивають свої навички, розширюють горизонти та взаємодіють із власним потенціалом [1]. За допомогою новітніх технологій доступ до знань став безпрецедентно легким і швидким, що, у свою чергу, відкриває нові можливості для саморозвитку.

Особистісний розвиток, як система процесів самовдосконалення, охоплює численні аспекти людської діяльності. Це не лише прагнення до поліпшення фізичних параметрів організму чи здобуття нових знань, але й усвідомлене зростання емоційної, психологічної та соціальної складових особистості [4]. Власне, важливою рисою цього процесу є орієнтація на комплексний підхід до розвитку — від гармонізації внутрішніх переживань до розширення горизонтів у професійному середовищі [39]. Таке визначення значно змінилося за останні десятиліття, особливо з огляду на можливості, які відкрила цифрова ера. В епоху Інтернету та мобільних технологій поняття самовдосконалення набуло нового виміру, адже тепер будь-хто може на власний розсуд обирати для себе напрямок розвитку, отримувати доступ до знань і технологій без жодних географічних обмежень [42]. Основними компонентами цього процесу є:

- **Фізичне здоров'я:** підтримка фізичної форми, харчування, режим сну та інші аспекти, що забезпечують фізичний добробут.
- **Емоційне та психологічне здоров'я:** розвиток емоційного інтелекту, управління стресом, вирішення внутрішніх конфліктів та підвищення стійкості до стресових ситуацій.

- **Професійний розвиток:** вдосконалення навичок, підвищення кваліфікації, кар'єрне зростання.
- **Соціальні та комунікативні навички:** розвиток ефективних способів взаємодії з іншими людьми, побудова здорових стосунків, лідерство, командна робота.

Метою особистісного розвитку є максимізація потенціалу людини через свідоме вдосконалення у різних сферах життя, досягнення гармонії та успіху

Однією з найважливіших ознак цифрової революції є радикальна зміна у доступі до інформації. Якщо раніше доступ до наукових матеріалів, навчальних курсів чи тренінгів був обмежений специфічними інститутами або фізичними ресурсами, то зараз завдяки Інтернету ми маємо доступ до безлічі освітніх платформ, що пропонують ресурси для особистісного розвитку в найрізноманітніших сферах [45]. Платформи, такі як Coursera, Udemy, Khan Academy [60] та інші, надають можливість безкоштовно чи за невелику плату освоювати нові навички, починаючи від економіки та менеджменту і до творчих або психологічних практик. Завдяки таким ресурсам можна без труднощів отримувати знання та навички, яких раніше можна було б досягти лише за допомогою тривалих курсів або навчання у вузах [9]. Цей новий доступ до знань також розширює межі освіти, даючи можливість людям навчатися в зручний для них час і в рамках власних потреб. Інтернет також став платформою для розвитку нових форм освіти та тренінгів. Власне, такі інструменти, як онлайн-курси, відеоуроки, вебінари, тренінги та консультації через мережу стали основними формами навчання та розвитку [99]. Завдяки доступності цих інструментів, самовдосконалення стало доступним не лише для обраних, а й для широкого загалу. Більш того, цифрові технології створили нові можливості для інтерактивного навчання. Платформи соціальних мереж дозволяють людям не тільки отримувати знання, а й безпосередньо взаємодіяти з експертами, тренерами, психологами, що сприяє активному обміну ідеями та практичним порадами [9].

Особливу роль у популяризації ідей особистісного розвитку відіграють соціальні мережі, які стали важливим майданчиком для поширення знань, трендів і навіть культурних змін. Соціальні мережі, такі як Фейсбук, Інстаграм, Ютуб, Лінкідін, мають величезний потенціал для створення спільнот, обміну досвідом і надихання [5]. Вони дозволяють не лише знаходити однодумців, але й активно взаємодіяти з експертами в різних галузях, отримуючи прямий доступ до їхніх порад та тренінгів [76]. Крім того, соціальні медіа створюють простір для створення та розвитку субкультур, де ідеї самовдосконалення інтегруються в повсякденне життя, а індивіди можуть ділитися своїм прогресом, обговорювати методи та шляхи досягнення цілей.

Одним з найновіших напрямків розвитку в цьому контексті стали влоги та подкасти, які стали важливими медіа-форматами для популяризації ідей особистісного розвитку [73]. Влоги дають можливість кожному, хто має бажання і досвід, донести свої знання до великої аудиторії. За допомогою влогів можна не лише отримати важливу інформацію, але й почути історії людей, які вже подолали шлях саморозвитку. Такі медіа-продукти створюють не тільки освітній контекст, але й емпатійний — вони дозволяють слухачам відчувати підтримку та мотивацію через досвід інших людей [22].

Популяризація ідей особистісного розвитку через цифрові технології змінила не тільки процеси навчання, але й саму структуру суспільства [50]. З'явилося нове покоління людей, яке все більше орієнтується на постійний саморозвиток, прагнучи досягти високих результатів у різних сферах — від професійної діяльності до особистісного зростання [8]. Тепер самовдосконалення стало не просто індивідуальним прагненням, а соціальним трендом, що підтримується сучасними комунікаційними каналами.

Однак разом з численними перевагами, що надає цифрова революція, виникають і певні проблеми [73]. Перш за все, це проблема надмірної інформаційної перевантаженості. Людина, яка намагається розвиватися, часто стикається з величезним обсягом інформації, яка не завжди є корисною або підходить для її конкретних потреб. Вибір правильного курсу чи тренінгу може

перетворитися на проблему, адже значна кількість контенту має поверхневий або навіть спотворений характер [5]. У таких умовах важливим стає вміння критично оцінювати джерела інформації, а також здійснювати свідомий вибір на користь перевірених і дійсно ефективних методів.

Іншим важливим викликом є комерціалізація ідей особистісного розвитку. Оскільки велика частина матеріалів і курсів на ринку є платними, багато авторів і тренерів вдаються до маркетингових стратегій, спрямованих на максимізацію прибутку, що іноді знижує реальну цінність продукту [13]. Це, у свою чергу, може створювати у користувачів хибне враження про легкість досягнення результатів або вводити їх в оману щодо реальної ефективності запропонованих методів.

Не менш важливою проблемою є нерівний доступ до цифрових технологій, який може призводити до соціальної нерівності [8]. В багатьох віддалених регіонах або серед соціально незабезпечених груп населення можливості для участі в процесах саморозвитку залишаються обмеженими. Це питання потребує уваги, оскільки доступ до сучасних технологій є важливим фактором, що визначає рівень доступу до можливостей самовдосконалення [32]. У майбутньому цифрова революція ще більше інтегруватиме інноваційні технології, такі як штучний інтелект, віртуальна реальність і доповнена реальність у процесі особистісного розвитку [9]. Штучний інтелект уже активно застосовується для створення персоналізованих програм розвитку, які враховують індивідуальні потреби та особливості кожного користувача. Це дозволяє створити більш ефективні та адаптовані до конкретних цілей навчальні методи [6]. Віртуальна та доповнена реальність пропонують можливості для створення інтерактивних навчальних середовищ, де користувачі можуть не лише вивчати теорію, а й практично застосовувати набуті знання.

Отже, цифрова революція створила безпрецедентні можливості для особистісного розвитку, дозволивши кожному з нас стати архітектором свого власного прогресу. Однак для досягнення максимальних результатів необхідно

враховувати і нові виклики, з якими стикається суспільство, та зберігати баланс між технологічним прогресом і етичними аспектами розвитку.

2.3. Особливості висвітлення теми самовдосконалення в журналістиці

Самовдосконалення, або особистісний розвиток, є ключовим елементом сучасної культури, який привертає увагу науковців, практиків, педагогів, психологів та журналістів. У добу інформаційного перенасичення журналістика відіграє важливу роль у популяризації ідей саморозвитку, пропонуючи різні підходи до їх висвітлення та сприяючи формуванню свідомого ставлення суспільства до цієї теми [15].

Самовдосконалення є складним і багатогранним процесом, що охоплює різні сфери життя, включаючи професійний розвиток, емоційне благополуччя, фізичну активність, освіту та духовне зростання [4]. У журналістських матеріалах воно часто з'являється як відповідь на актуальні виклики суспільства, зокрема високий рівень стресу, професійне вигорання, глобальні соціальні та економічні зміни [32]. Завдяки можливостям мас-медіа тема самовдосконалення не лише потрапляє до широкої аудиторії, але й знаходить своїх прихильників у різних соціальних групах. Проте важливо враховувати особливості цього процесу та потенційний вплив таких матеріалів на аудиторію [7].

Журналістика, як платформа для поширення знань і формування суспільної думки, здатна висвітлювати самовдосконалення через різні жанри. Репортажі часто концентруються на реальних історіях успіху, підкреслюючи силу людської наполегливості та позитивних змін у житті [5]. Історії людей, які досягли мети через особисті зусилля, зазвичай є джерелом мотивації для читачів. Журналісти, аналізуючи ці приклади, можуть створити глибші розповіді, які дозволяють аудиторії ідентифікувати себе з героями статей [90]. Наприклад, репортажі про відомих спортсменів, підприємців або митців, які досягли вершин через самодисципліну та навчання, мають значний вплив на формування мотивації [43].

Іншим важливим жанром є інтерв'ю, які надають аудиторії можливість познайомитися з експертними думками, порадами та методами саморозвитку. Фахівці в галузі психології, коучингу чи освіти можуть розповісти про нові методики, що базуються на наукових дослідженнях, або про актуальні тенденції у сфері самовдосконалення [32]. Інтерв'ю також допомагають зруйнувати міфи, пов'язані з темою, та підкріпити її розгляд конкретними даними й аргументами [5]. Наприклад, діалоги з відомими коучами або психотерапевтами сприяють розумінню того, як психічне здоров'я пов'язане з процесом самовдосконалення, та пропонують ефективні стратегії для його підтримки.

Аналітичні статті дозволяють досліджувати тему самовдосконалення з глибшим науковим підходом. У таких матеріалах журналісти об'єднують результати досліджень із різних галузей, таких як психологія, соціологія, менеджмент, філософія або навіть нейробіологія [5], створюючи багатогранне бачення проблеми. Наприклад, аналіз ефективності різних методик тайм-менеджменту може стати цінним ресурсом для читачів, які прагнуть підвищити продуктивність у роботі або навчанні. Такі статті зазвичай посилаються на дані академічних досліджень, що підвищує довіру до поданого матеріалу.

Публікації у вигляді блогів або колонок є ще одним популярним способом висвітлення теми самовдосконалення. Журналісти чи запрошені автори діляться особистими історіями, рефлексіями чи досвідом [13], створюючи більш емоційний та інтимний контекст. Наприклад, автор може розповісти про свій шлях подолання труднощів або про вплив певних технік, таких як медитація, фізичні вправи чи вивчення нових навичок, на його життя. Такий стиль написання сприяє тіснішому емоційному зв'язку з аудиторією, адже багато читачів ідентифікують себе з автором та його історією.

Особливу увагу слід звернути на психологічний аспект висвітлення теми самовдосконалення в журналістиці [70]. Журналісти повинні враховувати вплив контенту на емоційний стан аудиторії. Занадто ідеалізовані приклади або надмірна акцентуація на необхідності постійного вдосконалення можуть викликати у читачів почуття провини, невдачі або навіть стрес [4]. Важливою є

наявність балансу між мотивацією та реалістичністю очікувань. Наприклад, журналіст може наголосити на тому, що самовдосконалення — це не лише безперервна робота над собою, але й уміння цінувати свої досягнення, приймати власні обмеження та надавати собі час на відпочинок.

У сучасному світі соціальні медіа стали важливим майданчиком для висвітлення теми самовдосконалення [1]. Блогери, інфлюенсери та медіаплатформи активно популяризують ідеї саморозвитку, поширюючи матеріали про мотивацію, техніки досягнення цілей, розвиток навичок та підтримку психічного здоров'я. Журналісти, аналізуючи цей контекст, звертають увагу на те, як інформація про самовдосконалення впливає на користувачів соціальних мереж [60]. Наприклад, матеріали, які закликають до «ідеального» способу життя, можуть призводити до розвитку комплексу меншовартості. Тому журналістика, орієнтована на висвітлення цієї теми, має бути обережною, уникати створення токсичних стандартів та пропагувати усвідомлений підхід [5]. Однак висвітлення теми самовдосконалення у журналістиці не обходиться без критичних аспектів. Не всі методики, що популяризуються медіа, є дійсно ефективними або науково обґрунтованими. Журналісти мають виявляти критичний підхід до контенту, який може бути комерційно мотивованим, зокрема, у випадках реклами курсів, тренінгів або продукції для саморозвитку [43]. Аналіз ефективності таких пропозицій є важливим завданням журналіста, адже аудиторія повинна мати доступ до достовірної та об'єктивної інформації.

У перспективі тема самовдосконалення продовжуватиме залишатися актуальною у журналістиці. Розвиток технологій сприятиме збагаченню способів подання контенту [19]. Відеоматеріали, інтерактивні платформи, подкасти та штучний інтелект відкривають нові можливості для формування якісного матеріалу, що може бути адаптований до потреб кожного читача. Наприклад, використання технологій персоналізації дозволяє створювати рекомендації на основі інтересів, що сприяє ефективнішій інтеграції матеріалів про самовдосконалення у повсякденне життя аудиторії. Таким чином,

журналістика, що висвітлює тему самовдосконалення, виконує важливу місію: вона не лише інформує, але й мотивує, надихає та формує свідоме ставлення до особистісного розвитку. Успіх у цій сфері залежить від здатності журналістів знайти баланс між науковим підходом, емоційною складовою та соціальною відповідальністю, пропонуючи аудиторії якісний та глибокий контент, який сприятиме позитивним змінам у житті.

Висновки до розділу 2:

Інтернет-журналістика та цифрова революція стали потужними рушійними силами, що змінили спосіб комунікації, сприйняття інформації та підходи до особистісного розвитку у сучасному світі. У добу глобалізації та технологічного прогресу інтернет-журналістика трансформувала традиційні медіа, створивши простір для швидкого обміну інформацією, розвитку нових форматів комунікації та формування суспільної думки в режимі реального часу. Її вплив на суспільство простягається від можливостей миттєвого доступу до подій до радикальних змін у структурі медіа-економіки. Ця еволюція відкрила нові перспективи для громадянського суспільства, сприяючи підвищенню обізнаності, але разом з тим створила нові виклики, зокрема інформаційне перевантаження, поширення фейкових новин і комерціалізацію медіаконтенту.

Цифрова революція, у свою чергу, значно вплинула на ідею самовдосконалення, надавши кожному доступ до освітніх ресурсів, тренінгів, курсів та інших інструментів розвитку. Поняття особистісного розвитку набуло нового значення, ставши інтегрованою складовою сучасної культури. Люди отримали змогу не лише підвищувати свої професійні, соціальні чи фізичні навички, а й краще розуміти себе, покращувати емоційне здоров'я та гармонізувати життя. Завдяки інтернету освіта та знання стали доступними без географічних і соціальних обмежень, що сприяє розширенню можливостей для самореалізації. Водночас нові форми самовдосконалення створюють виклики, які вимагають свідомого підходу. Великий обсяг інформації, що пропонується сучасними медіа, нерідко ускладнює вибір якісних ресурсів, підвищує ризики

маніпуляції та перевантаження. Необхідність адаптації до нових умов, критичного аналізу джерел та збереження балансу між технологічним прогресом і етичними цінностями є ключовими викликами сучасності.

Соціальні медіа відіграють важливу роль у популяризації ідей самовдосконалення, виступаючи майданчиками для обміну досвідом, знаннями та мотивацією. У цьому контексті особливе значення мають історії успіху, експертні інтерв'ю, блоги й аналітичні статті, які, з одного боку, надихають, а з іншого — формують стереотипи та очікування. Важливим завданням журналістики є підтримка балансу між реалістичністю та мотивацією, створення контенту, який сприяє свідомому і відповідальному підходу до особистісного розвитку. Таким чином, у сучасному світі цифрові технології не лише змінюють спосіб передачі інформації, але й формують нові соціальні та культурні норми, що базуються на ідеях саморозвитку. Інтернет-журналістика стає інструментом для поширення цих ідей, забезпечуючи платформу для освітнього, професійного та особистісного зростання. Однак важливо пам'ятати про необхідність критичного осмислення інформації, соціальної рівності у доступі до технологій та збереження людяності в умовах швидкого прогресу. Усе це формує комплексний, багатовимірний підхід до розуміння місця людини у світі, що постійно змінюється під впливом цифрової революції.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ОНЛАЙН-РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ТЕМИ САМОРОЗВИТКУ

3.1. Аналіз особливостей представлення теми саморозвитку на різних інтернет-платформах

Саморозвиток є однією з основних тем сучасного суспільства, оскільки цей процес значною мірою визначає не тільки особистісне зростання, але й успіх у професійній діяльності та загальне благополуччя людини [14]. Сьогодні, в епоху цифрових технологій, ідеї самовдосконалення та розвитку своїх навичок і здібностей активно обговорюються на численних інтернет-платформах, які сприяють доступу до величезної кількості ресурсів. Від блогів до соціальних мереж, онлайн-курсів і відеоплатформ — кожен з цих форматів пропонує унікальні можливості для досягнення особистісного зростання, але також має свої особливості та виклики [6]. Зокрема, саморозвиток на таких платформах реалізується через різноманітні формати контенту: текстові публікації, відеоуроки, інфографіки, подкасти, інтерактивні курси тощо. Важливим є і те, як ці платформи взаємодіють з аудиторією, залучаючи нових користувачів і пропонуючи нові стратегії для самовдосконалення [12]. Сам саморозвиток можна розглядати як процес, що включає вдосконалення різноманітних аспектів особистості. Він охоплює інтелектуальний, емоційний, фізичний, соціальний та

психологічний розвиток людини. Кожен із цих напрямків має величезне значення для людини, яка прагне не лише досягти своїх особистих цілей, але й досягти балансу в житті, розвиваючи свою здатність до адаптації, самоконтролю та взаємодії з іншими. Цей процес самовдосконалення не обмежується лише фізичними чи інтелектуальними вправами, а включає й пошук внутрішньої гармонії. Люди можуть прагнути розвивати свою духовність, самопізнання і зрозуміти своє місце у світі [10]. Всі ці аспекти формують багатогранну картину саморозвитку, яка сьогодні значною мірою реалізується через цифрові платформи, де кожен може знайти ресурси для особистісного вдосконалення. Саморозвиток є важливою складовою особистісного зростання, яку визнано як необхідну не лише для досягнення успіху в кар'єрі, а й для гармонійного розвитку особистості в цілому [2]. Однак, оскільки традиційні методи навчання й самовдосконалення з часом стають менш доступними для широкої аудиторії, на допомогу приходять сучасні технології. Інтернет-платформи, що пропонують безліч навчальних матеріалів, інструментів та можливостей для самовдосконалення, займають важливе місце в сучасному житті людей, які прагнуть розвиватися і досягати нових вершин [33]. Розглянемо, як різноманітні платформи і курси допомагають людям на шляху до саморозвитку, а також які можливості і виклики вони несуть. На сьогоднішній день існує цілий спектр платформ для саморозвитку, серед яких можна виділити:

1. **Блоги, статті та соціальні мережі**
2. **Онлайн-курси та освітні платформи**
3. **Відеоплатформи**
4. **Подкасти**

1. Блоги стали першими онлайн-ресурсами, які дозволили людям ділитися своїми ідеями та знаннями з іншими. У сфері саморозвитку можна знайти безліч блогерів, які спеціалізуються на темах психології, кар'єрного зростання, здорового способу життя тощо [8]. Вони публікують статті, надають поради, описують власний досвід і діляться ефективними методиками та техніками. Блогери можуть надати різноплановий контент: від особистих історій успіху до

поглиблених аналітичних оглядів книг або наукових досліджень, що стосуються саморозвитку [2]. Прочитавши таку статтю, читач має можливість не лише отримати нові знання, але й перевірити їх застосування в реальному житті, а також обговорити проблеми з іншими користувачами. Величезну роль у популяризації саморозвитку через блоги відіграють соціальні мережі, такі як Інстаграм, Фейсбук, Твіттер, Лінкідін і Тик-ток [90]. Ці платформи дозволяють зібрати навколо себе велику кількість однодумців, а також активно обмінюватися думками, ресурсами та ідеями щодо розвитку. Наприклад, Інстаграм став майданчиком для популярних блогерів та тренерів, які публікують мотиваційні цитати, вправи для розвитку особистих якостей, фізичних вправ, рекомендації з організації часу. У зв'язку з популяризацією візуальних форматів у соцмережах, інфографіка і короткі відео набули великої популярності [76]. Люди можуть поділитися короткими порадами, як підвищити свою продуктивність або досягти особистих цілей. На Фейсбук і Лінкідін можна знайти більш професіоналізовані матеріали [62], які охоплюють такі теми, як лідерство, менеджмент, розвиток кар'єри, досягнення успіху в бізнесі тощо [8]. Через ці платформи можна взаємодіяти з іншими фахівцями, долучатися до професійних груп і обмінюватися досвідом. Інтернет-платформи, такі як Ютуб, Тик-ток, Телеграм, а також інші, відіграють важливу роль у процесах саморозвитку завдяки своїм унікальним можливостям для залучення та взаємодії з аудиторією. Кожна з них має свої особливості формування і взаємодії з користувачами.

Цікаве представлення теми має платформа Тик-ток [84], створена для зйомки та перегляду коротких відео, яка швидко завоювала популярність завдяки своєму динамічному і захоплюючому контенту. По-перше, платформа відома своїм коротким форматом відео, який триває до 3 хвилин. Такий підхід робить платформу привабливою для тих, хто хоче швидко отримати корисну інформацію, поради або натхнення для саморозвитку. Користувачі можуть швидко переглядати контент, зберігаючи свою увагу та отримуючи корисні знання в компактній формі. Однією з характерних рис Тик-ток є використання

трендів і челенджів. Ці явища не лише допомагають створювати цікаві та креативні відео, а й мотивують користувачів активно брати участь у цих активностях. Для людей, які цікавляться саморозвитком, челенджі можуть бути пов'язані з продуктивністю або здоровим способом життя, що робить участь у них ще більш привабливою. Ще однією важливою особливістю TikTok є можливість створення вірусного контенту [84]. Завдяки потужному алгоритму платформи відео можуть швидко поширюватися і досягати великої аудиторії за короткий час. Це дає можливість для швидкого росту спільнот та залучення нових підписників, що дозволяє користувачам швидко розширювати свою аудиторію [1]. Алгоритм платформи адаптує контент залежно від інтересів користувача. Це означає, що люди, які цікавляться саморозвитком, отримуватимуть більше контенту, що відповідає їхнім інтересам, таким як психологія, мотивація, продуктивність тощо. Така персоналізація дозволяє створювати більш релевантний досвід для кожного користувача, що також сприяє формуванню лояльної аудиторії. Найголовнішими представниками цієї платформи є: Еліза Наа (спеціалізується на маленьких роликах, де обговорює емоційно-важкі теми, здоровим способом життя та методів заспокоєння нервової системи. Має 226 тисяч підписників), Мел Гілмер (Спеціалізується на здоровому харчуванні, очищенні думок та літературі. Має 440 тисяч підписників), Леді Діана (Спеціалізується на езотеричному розитку особистості, знімає мотиваційні відео та записки. Має 90 тисяч підписників). Отже, Тик-ток має унікальні характеристики, що дозволяють йому ефективно формувати та залучати аудиторію, зокрема через використання короткого контенту, трендів, вірусного ефекту та персоналізації контенту відповідно до інтересів користувачів.

Ще одна важлива платформа Телеграм, адже вона є цікавою і унікальною в контексті формування аудиторії, оскільки вона має особливості, які відрізняють її від інших соціальних мереж [2]. Це месенджер, який активно використовується не тільки для звичайного спілкування, а й для створення каналів і груп, що дозволяють користувачам обмінюватися інформацією на різноманітні теми, включаючи саморозвиток. Особливості формування аудиторії

на Телеграм відкривають нові можливості для людей, які прагнуть працювати над собою. Однією з основних особливостей є створення каналів та груп. Відмінність Телеграм від інших платформ полягає в тому, що канали можуть мати безліч підписників [71]. Це дає можливість публікувати не лише текстову інформацію, а й аудіо, відео та інші формати контенту. Канали, що орієнтовані на саморозвиток, часто публікують мотиваційні цитати, статті, інтерв'ю та різноманітні матеріали, що надихають їхніх підписників на особистісне зростання [100]. Найважливіша характеристика Телеграм— це інтерактивність, яку надають групи. У таких групах учасники можуть спілкуватися, обмінюватися порадами і підтримувати один одного [7]. Більше того, можливість проводити опитування і голосування дозволяє аудиторії брати активну участь у процесах, які стосуються саморозвитку, а також надає їй відчуття залученості та взаємодії. Телеграм також пропонує боти та автоматизацію, що значно спрощує процес саморозвитку [62]. Завдяки ботам можна отримувати щоденні нагадування, вести облік особистих досягнень або отримувати корисні поради. Така автоматизація дозволяє залучати людей, які прагнуть до регулярного розвитку та дисципліни, оскільки бот може бути постійним нагадуванням про важливість розвитку та підтримки звичок. Важливою перевагою Телеграм є його акцент на конфіденційності та анонімності. Платформа забезпечує більшу приватність порівняно з іншими соціальними мережами, що робить її привабливою для людей, які хочуть працювати над собою в комфортному, закритому середовищі. Ця особливість може бути важливою для тих, хто хоче займатися саморозвитком без зайвих втручань і з максимальною відчуттям безпеки. Найголовнішими представниками цієї платформи є: Nerpenthe (Спціалізується на мотиваційних постах, має рубрику натхнення та фотоконтент. Має 9.6 тисяч підписників) та Рациональне будення (Спеціалізується на здоровому способі життя та формуванню корисних звичок: мислення, їжа, спорт, тренінги. Має 10 тисяч підписників). Тобто, Телеграм надає широкі можливості для формування аудиторії, яка активно займається саморозвитком, створюючи комфортне і

ефективне середовище для обміну інформацією, взаємодії та автоматизованого самовдосконалення [10].

Наступною платформою є Інстаграм, який ми розкриємо детальніше. Це одна з найбільш популярних платформ для обміну фотографіями та відео, і вона має значний потенціал для саморозвитку [4]. Завдяки своїй орієнтації на візуальний контент, Інстаграм надає можливість створювати мотивуючі і натхненні пости, що стосуються різних аспектів саморозвитку, зокрема особистого прогресу, фітнесу та психології. Особливістю Інстаграм є акцент на візуальний контент. Ця платформа дозволяє легко передавати емоції та ідеї через зображення та відео, що робить процес саморозвитку не тільки корисним, але й візуально привабливим для користувачів [11]. Постійна взаємодія через пости та історії дає можливість створювати живий і динамічний контент, який може мотивувати підписників до змін у їхньому житті. Ще однією важливою функцією є Інстаграм Сторіз та IGTV [36]. Вони дають змогу бути на зв'язку з підписниками в будь-який час, ділитися короткими порадами, тренуваннями та натхненням. Це створює безперервний потік контенту, що підтримує зацікавленість аудиторії та стимулює до самовдосконалення. Найголовнішими представниками цієї платформи є: Анна Черкасова (Спеціалізується на здоровму способі життя, має вою школу саморозвитку та навчає людей правильним звичкам. Має 50 тисяч підписників) та Motivibi (Спеціалізується на правильному харчуванні та правильної продуктивності. Має 19.2 підписники). Окрім того, Інстаграм активно підтримує інтерактивність, що дозволяє за допомогою стікерів для опитувань та питань встановлювати прямий контакт з підписниками [12]. Такі інструменти дозволяють проводити інтерактивні сесії, де можна ділитися корисними порадами і відповідати на запитання, що допомагає поглибити взаєморозуміння між автором контенту та його аудиторією. В результаті Інстаграм стає потужним інструментом для тих, хто хоче розвиватися, вивчати нове і мотивувати інших до досягнення своїх цілей.

Особливість має й платформа Лінкідін - це соціальна мережа, де користувачі мають змогу ділитися своїми досягненнями, новинами, статтями та

іншими матеріалами, які стосуються їхньої професійної діяльності. Лінкідін створена з метою підтримки кар'єрного зростання та розвитку, що робить її ідеальним інструментом для формування аудиторії, орієнтованої на професійний контекст [50]. Однією з головних особливостей формування аудиторії на Лінкідін є її спрямованість на професійний розвиток. Платформа пропонує користувачам доступ до різноманітних курсів, статей, порад та інших ресурсів, що допомагають удосконалювати навички та досягати кар'єрних цілей. Це важливий аспект для тих, хто прагне розвиватися в професійному плані та отримувати нові знання, що дозволяють підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Також важливою складовою є мережеві можливості платформи [31]. Платформа надає користувачам змогу встановлювати професійні контакти, що є ключовим елементом для розвитку кар'єри. Через Лінкідін можна налагоджувати взаємодію з потенційними роботодавцями, колегами або наставниками, що можуть допомогти в кар'єрному зростанні. Можливість будувати свою мережу контактів робить Лінкідін особливо цінним ресурсом для тих, хто хоче ефективно просуватися в професійному середовищі. На Лінкідін також існують групи за інтересами, які дозволяють користувачам об'єднуватися навколо певних професійних тем [58]. Це можуть бути групи, присвячені саморозвитку, бізнесу, лідерству або іншим важливим аспектам професійного життя. Участь в таких групах дає змогу обмінюватися ідеями, отримувати поради від експертів та бути в курсі новітніх тенденцій у різних галузях. Найголовнішими представниками цієї платформи є: Дмитро Цхе (Спеціалізується на проєктах із саморозвитку, допомагає молодим блогерам почати свою діяльність та вкладатися у неї. Має 10 тисяч підписників). Отже, Лінкідін створює можливості для формування аудиторії, яка активно працює над своїм професійним розвитком, будує мережу корисних контактів і має доступ до широкого спектру ресурсів, що сприяють кар'єрному зростанню.

2. Онлайн-курси стали одними з найпопулярніших ресурсів для саморозвитку, оскільки вони дозволяють здобути систематизовані знання з будь-якої теми. Платформи на зразок Coursera, Udemy, LinkedIn Learning,

Skillshare та EdX [101] пропонують курси з різних дисциплін, включаючи управління часом, комунікаційні навички, психологію, програмування, підприємництво, фінансову грамотність та інші аспекти саморозвитку.

- Coursera співпрацює з провідними університетами та освітніми установами, що дозволяє користувачам проходити курси від авторитетних експертів та отримувати сертифікати, які можуть бути використані для професійного розвитку. Курси охоплюють широкий спектр тем, від науки про дані до психології та персональної ефективності.

- Udemy — це ще одна популярна платформа для онлайн-навчання, де можна знайти не лише курси з технічних та професійних тем, але й навчання для розвитку м'яких навичок. Курси на Udemy зазвичай є доступними за ціною і можуть включати відеоуроки, тести, завдання для практики.

- LinkedIn Learning спеціалізується на бізнес-освіті і розвиває навички для тих, хто хоче покращити свою кар'єру. Крім того, на платформі є курси, що допомагають у розвитку лідерських і управлінських навичок.

3. Відео-платформи стали важливим ресурсом для саморозвитку, де можна знайти величезну кількість безкоштовних лекцій, уроків і навчальних програм. Ютуб — одна з найбільших відеоплатформ, яка пропонує контент з різноманітних тем саморозвитку. Вона дозволяє створювати і дивитися відео на будь-яку тему, включаючи саморозвиток, навчання, мотивацію тощо. Формування аудиторії на має низку специфічних особливостей, які роблять цей майданчик ідеальним для тем саморозвитку [14]. Перше, що варто відзначити — це величезна різноманітність контенту. На Ютуб можна знайти безліч каналів, присвячених різним аспектам саморозвитку, таким як мотивація, психологія, бізнес, вивчення мов, фізичне здоров'я, особистісний ріст та продуктивність. Відео варіюються за тривалістю: є короткі ролики тривалістю 5–10 хвилин, а є й довші — від півгодини до кількох годин [70]. Така різноманітність дозволяє залучати різні групи користувачів, які мають різні переваги щодо часу, який вони можуть присвятити навчанню чи самоосвіті. Другою важливою особливістю є потужний рекомендаційний алгоритм Ютуб [24]. Він адаптується до інтересів

користувачів, рекомендуючи нові відео на основі попередніх переглядів. Це сприяє тому, що користувачі можуть все глибше занурюватися в тему саморозвитку [5]. Алгоритм постійно пропонує новий контент, що відповідає інтересам, що у свою чергу стимулює подальше зростання підписників, які зацікавлені в особистісному розвитку. Окрім цього, важливим аспектом є активність користувачів у коментарях. Взаємодія через коментарі дозволяє не тільки отримувати відповіді на питання, а й обмінюватися досвідом. Спільнота навколо каналів з тем саморозвитку може бути дуже підтримуючою, і її учасники часто діляться корисними порадами або мотивацією, що робить процес самовдосконалення більш доступним та ефективним. Не можна не згадати і про вплив успішних блогерів і тренерів, які активно просувають контент на тему особистісного розвитку. Такі фігури, як Тоні Роббінс (медитація, способи заспокоєння розуму. Має 224 тисячі підписників) чи Джо Диспенза (мотиваційний блогер, психолог та коуч. Має 110 тисяч підписників) [97], та TheWizardLiz (контент із нотками психології, має мотиваційні аналізи та ролики, аналізує відносини) – ці люди мають величезну аудиторію, і їхній досвід та поради створюють атмосферу довіри серед глядачів [18]. Їхній контент надихає на зміни, даючи надію та мотивацію тим, хто прагне змінити своє життя на краще. Таким чином, завдяки різноманітному контенту, потужному алгоритму рекомендацій, активній спільноті та впливу відомих особистостей, Ютуб стає важливим інструментом для тих, хто хоче працювати над собою і досягати високих результатів в особистісному розвитку.

4. Подкасти стали надзвичайно популярним форматом медіа в останні роки, і це не випадково. Вони дозволяють слухачам отримувати корисну інформацію, розвиватися та отримувати нові ідеї, не прив'язуючись до екрану чи необхідності активно переглядати контент [2]. Завдяки своїй доступності та можливості слухати на ходу, під час поїздок, тренувань чи виконання домашніх справ, подкасти стали незамінним інструментом для багатьох людей, які прагнуть покращити своє життя, не витрачаючи при цьому зайвий час. Що особливо приваблює в подкастах, так це можливість поєднувати навчання і

продуктивність з повсякденними справами [10]. Наприклад, можна слухати подкаст про психологію або саморозвиток, перебуваючи в дорозі чи виконуючи домашні обов'язки. Це дозволяє економити час, який зазвичай витрачається на перегляд відео чи читання статей, а також дозволяє створити інтелектуальний або мотиваційний супровід до звичних занять.

Теми подкастів настільки різноманітні, що кожен може знайти для себе щось корисне та цікаве. Від психології та самопізнання до бізнесу, фінансів і професійного розвитку — кожен знайде свій шлях до самовдосконалення через ці аудіоканали [73]. Вони стають чудовими джерелами знань, що дозволяють глибше зрозуміти себе, поліпшити навички комунікації, подолати стрес чи покращити фізичну форму, слухаючи інтерв'ю з експертами в різних галузях. Наприклад, подкасти, такі як «The Tim Ferriss Show», «Optimal Living Daily» або «The Tony Robbins Podcast» [89], є одними з найпопулярніших серед тих, хто прагне розвиватися і досягати успіху. У цих шоу часто звучать інтерв'ю з успішними підприємцями, психологами, коучами та іншими експертами, що надають слухачам безцінні поради, нові ідеї та мотивацію для досягнення особистих і професійних цілей. Слухачі мають можливість отримати нові інсайти щодо продуктивності, здоров'я, фінансової грамотності та психологічного благополуччя, що допомагає їм ставати більш впевненими та обізнаними у своїх діях [84].

Подкасти стали також ефективним способом розширення кругозору і отримання порад від успішних людей, які пройшли шлях через труднощі та поділилися своїм досвідом. Це дозволяє слухачам зібрати безцінні уроки з реального життя, без необхідності читати безліч книг чи присвячувати години перегляду відео. Тому для людей, які прагнуть самовдосконалення та розвитку, подкасти є не лише зручним, а й надзвичайно ефективним інструментом [6].

Отже, можна побачити, що інтернет-платформи пропонують величезну кількість можливостей для саморозвитку, але, як і в будь-якому іншому середовищі, існують певні виклики. Одним із найбільших є інформаційне перенасичення. У світі онлайн-ресурсів існує велика кількість матеріалів, які

іноді суперечать один одному. Потрібно бути дуже уважним і критично ставитись до джерел інформації. Крім того, багато ресурсів комерціалізовані, і їхній основний інтерес може полягати не стільки в наданні якісної інформації, скільки в отриманні прибутку від продажу курсів чи книг. Інші проблеми можуть полягати в тому, що не всі платформи пропонують науково обґрунтовані методики або інструменти. Це особливо важливо в таких сферах, як психологія чи медитація, де правильне застосування методів може суттєво впливати на результат.

3.2. Особливості формування аудиторії на інтернет-платформах у контексті саморозвитку

Цифровізація сучасного світу та розвиток інтернет-технологій стали основними факторами, що докорінно змінили підходи до освіти, самонавчання та саморозвитку. Якщо ще кілька десятиліть тому для здобуття нових знань людина була змушена відвідувати бібліотеки, курси або зали лекцій, то сьогодні інтернет став потужним інструментом, що забезпечує доступ до неосяжних ресурсів [55]. Завдяки цьому кожен користувач мережі має можливість безперешкодно отримувати нові знання, навички та вдосконалювати свої можливості, незалежно від віку, місця проживання або соціального статусу. Інтернет-платформи для саморозвитку відіграють важливу роль у процесах самонавчання та самовдосконалення. Вони стають місцем зустрічі людей з різними інтересами, фаховими орієнтаціями, а також прагненнями щодо покращення своєї особистості. Відносно новою тенденцією є також виникнення численних спільнот і груп в інтернеті, які взаємодіють через різноманітні платформи та контент, створюючи таким чином нові можливості для збагачення знань, самовираження і підтримки [18]. Водночас, незважаючи на численні переваги, що дають інтернет-платформи, вони також стикаються з цілою низкою складнощів, які можуть обмежувати ефективність саморозвитку в онлайн-просторі. Для того, щоб детальніше зрозуміти усі процеси дослідження, важливим фактором буде визначення аудиторії [9]. Аудиторія на інтернет-платформах для саморозвитку є, по суті, групою користувачів, які взаємодіють

із контентом, що сприяє їхньому розвитку, покращенню якостей особистості та здобуттю нових знань. Вона може бути різноманітною за складу:

- Люди, які прагнуть змінити своє життя через самопізнання та особистісний ріст.
- Професіонали, що шукають нові знання для покращення своєї кар'єри.
- Молодь, яка намагається здобути нові навички та підготуватися до майбутньої професійної діяльності.
- Люди старшого віку, які бажають освоїти нові технології чи покращити своє фізичне та психологічне здоров'я.

Платформи для саморозвитку можуть мати різні цілі й завдання, одна з основних функцій — забезпечення комунікації серед користувачів і обміну досвідом. Сучасні інтернет-платформи створюють сприятливі умови для взаємодії, де кожен учасник може ділитися власними досягненнями, поставити питання чи отримати поради від інших. Саме такий обмін інформацією та спільне навчання стають основними характеристиками цифрового середовища для саморозвитку [16]. Слід зазначити, що формування аудиторії в інтернет-середовищі не є випадковим процесом, оскільки більшість платформ мають чітко визначену цільову аудиторію, що дозволяє їм адаптувати контент до специфічних інтересів і запитів користувачів. Тому важливим елементом у формуванні такої аудиторії є розуміння її потреб, побудова комунікацій, які б підвищували зацікавленість і забезпечували постійну взаємодію, адже саморозвиток у більшості випадків не є самостійним процесом, оскільки він передбачає активну взаємодію з іншими людьми [4]. Наприклад, на таких платформах як контент Реддіту, що став популярним на українському Ютубі, К'юра або спеціалізованих групах у Фейсбук чи Інстаграм, користувачі можуть ставити питання, обговорювати нові ідеї, обмінюватися думками і рекомендаціями [90]. Цей соціальний аспект саморозвитку на інтернет-платформах відіграє не меншу роль, аніж навчальний контент, оскільки підтримка та мотивація з боку однодумців дозволяють користувачам відчувати себе частиною більшої спільноти, що підтримує їхні прагнення. Формування

такої спільноти забезпечує не тільки соціальний аспект розвитку, але й має важливе значення для підтримки мотивації та подолання бар'єрів на шляху до самовдосконалення [31]. Часто сам процес обміну досвідом і знаннями з іншими людьми є важливим кроком у досягненні цілей. Тому можна стверджувати, що спільноти на інтернет-платформах сприяють формуванню не лише практичних, а й психологічних умов для успішного саморозвитку [7]. В принципі, формування аудиторії є складним і багатофакторним процесом, що залежить від різних чинників. Важливими компонентами є:

- **якість контенту** (безпосередньо впливає на залучення користувачів, а також на їхню здатність залишатись на платформі та повертатися до неї. Для того щоб платформа була успішною, її контент має бути не лише актуальним і достовірним, але й адаптованим під потреби конкретної аудиторії. Інтернет-ресурси для саморозвитку повинні постійно оновлюватися, оскільки світ знань швидко змінюється [14]. Платформи, що пропонують нові ідеї, інноваційні підходи до навчання, або ж практичні поради, здатні забезпечити високий рівень взаємодії та зацікавленості користувачів.
- **актуальність матеріалів** (користувачі вимагають не лише знань з основних тем, але й практичних порад, інструментів, що дозволяють їм адаптувати ці знання до свого життя. Платформи, які встигають адаптувати свої курси та контент до нових тенденцій та запитів користувачів, мають значно більший шанс залучити активну аудиторію. Наприклад, в умовах пандемії COVID-19, платформи для онлайн-навчання відчували значний попит на курси, пов'язані з ментальним здоров'ям, самоорганізацією, гнучкими навичками та іншими аспектами, які стали актуальними в умовах кризи).
- **активність взаємодії користувачів** (спільноти, що створюються навколо певних тем саморозвитку, забезпечують психологічну підтримку та мотивують користувачів не зупинятися на досягнутому [4]. Саме такий тип взаємодії сприяє формуванню більш зацікавленої та лояльної аудиторії, що регулярно повертається до платформи для здобуття нових знань і вмінь)

- **інноваційні тенденції, які забезпечують персоналізацію і зручність навчання** (цей процес охоплює не лише створення якісного контенту, а й побудову ефективної комунікації між учасниками, використання новітніх технологій для персоналізації досвіду та активне заохочення взаємодії на платформі [78]. Важливими складовими цієї стратегії є не тільки підвищення зацікавленості користувачів, але й формування стабільної лояльної аудиторії, яка регулярно взаємодіє з платформою і активно бере участь у процесах обміну знаннями, досвідом і підтримки).

Роздивляючись цю тему детальніше, можна зробити висновок, що з основних механізмів формування і підтримки аудиторії є створення контенту, який відповідає специфічним потребам користувачів [34]. Важливою умовою є адаптація контенту під рівень підготовки користувачів, оскільки зібрати разом людей з різним досвідом, цілями та рівнем навичок — це не тільки завдання, але й велика відповідальність. Успішні платформи, такі як канали та блоги відомих людей у сфері саморозвитку: Motivibi, Юлія Болчакова та Анна Черкасова [100] завжди використовують стратегію контенту, яка орієнтована на індивідуалізацію процесу навчання. В одному інтерв'ю на платформі Motivibi, було зазначено, що за допомогою алгоритмів і машинного навчання платформи можуть аналізувати поведінку користувачів: які матеріали вони переглядають найчастіше, які питання ставлять, де зупиняються або які курси обирають [8]. Далі зазначається, що : «це дозволяє створювати персоналізовані рекомендації, таким чином покращуючи досвід користувача та забезпечуючи йому доступ до релевантної інформації в будь-який час» [17]. Тобто такі платформи можуть пропонувати контент, який відповідатиме не тільки професійним інтересам користувачів, а й їхнім особистим запитам, що робить процес саморозвитку більш ефективним та мотивуючим.

Додатковим важливим механізмом для формування лояльної аудиторії є інтеграція соціальних елементів у сам процес навчання [3]. Платформи для саморозвитку розуміють важливість обміну досвідом, тому заохочують активну комунікацію між користувачами через обговорення, форуми, групи підтримки,

коментарі, онлайн-чати та інші канали взаємодії. Розбудова таких комунікацій дозволяє не лише поглиблювати навчання, а й формувати спільноти, де учасники можуть взаємодіяти, ділитися власними успіхами та труднощами, отримувати підтримку та мотивувати один одного. Взаємодія з іншими людьми, обговорення ідеї та підходів до саморозвитку сприяє формуванню психологічної атмосфери, яка забезпечує більш високий рівень залученості учасників [81]. Платформи, які заохочують участь у таких спільнотах, дозволяють своїм користувачам відчувати себе частиною більшого процесу, що сприяє посиленню мотивації. Завдяки таким механізмам [11], як система лайків, коментарів і публікацій, користувачі можуть отримувати зворотній зв'язок і оцінки своїх досягнень від інших учасників, що підвищує їхню залученість і стимулює до подальших досягнень. Такі механізми також допомагають створити «позитивну конкуренцію», яка мотивує користувачів до активної участі і самовдосконалення [2].

За допомогою різних технологій (наприклад, штучного інтелекту або алгоритмів машинного навчання) платформи для саморозвитку можуть створювати персоналізовані шляхи навчання для кожного користувача. Вони враховують інтереси користувача, його попередні досягнення, вибір конкретних курсів і тем, а також відповіді на тести та виконані завдання [18]. Це дозволяє платформам пропонувати індивідуальні рекомендації щодо курсів, завдань і навіть навчальних стратегій. Завдяки персоналізованому підходу, користувачі можуть отримувати саме той контент [46], який їм цікавий і корисний, що сприяє підвищенню їхньої задоволеності від процесу саморозвитку. Така персоналізація дозволяє платформам зберігати інтерес користувачів на довший термін і підтримувати їх у досягненні особистих цілей.

Отже, формування та підтримка аудиторії на платформах для саморозвитку — це складний і багатофакторний процес, що вимагає інтеграції різноманітних механізмів і стратегій. Контент, соціальна взаємодія, персоналізація, інтерактивність і постійний зворотний зв'язок є основними елементами цього процесу. Платформи, які успішно використовують ці стратегії,

створюють ефективні і лояльні спільноти, що активно взаємодіють і підтримують процеси саморозвитку своїх учасників.

3.3. Етичні аспекти представлення тематики саморозвитку в онлайн-просторі

У сучасному світі, де інформаційні технології стрімко розвиваються, а глобалізація охоплює різноманітні сфери життя, доступ до знань і можливість саморозвитку стали одними з основних чинників, що формують особистість людини. Онлайн-простір став важливим інструментом для розвитку кожної окремої особистості, адже він пропонує безмежні можливості для навчання, самовдосконалення та професійного зростання [53]. Курси, відео, статті, поради в блогах та соціальних мережах створюють нову парадигму, де кожен має шанс підвищити свою кваліфікацію або покращити особистісні якості [2]. Проте з розвитком цієї галузі виникають і нові етичні питання, що стосуються якості та достовірності контенту, відповідальності авторів і потенційних ризиків для користувачів. У останньому підрозділі буде розглянуто етичні аспекти представлення тематики саморозвитку в онлайн-просторі, акцентуючи увагу на можливих проблемах, що виникають у зв'язку з недоброчесним контентом, маніпуляцією довірою, а також необхідністю розробки чітких етичних стандартів, що забезпечують безпеку та добробут користувачів [62].

Початок широкого поширення контенту на тему саморозвитку можна віднести до етапу розвитку соціальних медіа і платформ для онлайн-освіти, таких як Ютуб, Інстаграм, Лінкедін [4], а також блогів і подкастів. Ці ресурси дозволяють людям отримати доступ до великої кількості інформації щодо розвитку професійних навичок, покращення психологічного стану, пошуку сенсу життя або зміни ставлення до певних аспектів існування. Онлайн-курси та вебінари стали не лише популярними, а й доступними, оскільки здатні охопити аудиторію по всьому світу, незалежно від соціального статусу або географічного розташування [19]. Водночас, доступність матеріалів не гарантує їх якості. Кожен може стати автором контенту, навіть не маючи належної освіти або

досвіду в певній сфері. Внаслідок цього в онлайн-просторі з'являється велика кількість контенту, який не має наукового обґрунтування або містить елементи маніпуляції. Люди, що шукають способи поліпшити своє життя, інколи виявляються вразливими до недобросовісних порад, а такі методики можуть не тільки не допомогти [35], але й завдати шкоди, викликаючи емоційні чи психічні проблеми.

Ще одним важливим фактором є алгоритми соціальних мереж, які сприяють поширенню контенту, який отримує найбільше взаємодій від користувачів. Це може призвести до ситуації, коли найбільш популярним є контент, що приваблює емоційно або має найбільший потенціал для маніпуляції [8], але в той же час він може бути малоефективним або навіть шкідливим. З цієї причини важливо, щоб не лише професіонали, а й звичайні користувачі розуміли етичні принципи взаємодії з онлайн-ресурсами саморозвитку.

Одна з головних проблем, з якими стикаються користувачі онлайн-контенту з теми саморозвитку, — це недобросовісні поради, які не мають наукового обґрунтування або не відповідають реальним потребам людей [2]. Автори таких матеріалів часто пропонують методики, які здаються надзвичайно ефективними і дають обіцянки швидкого досягнення результату, однак насправді вони можуть бути поверхневими або навіть потенційно небезпечними. Наприклад, деякі курси чи вебінари обіцяють швидку зміну життя, здійснення чудес за короткий термін. Вони використовують стратегії, які викликають у людини враження, що вона може миттєво вирішити проблеми, які накопичувалися роками [89]. Однак, коли ці методики не дають результату, люди можуть почуватися ще більш розчарованими або навіть зневіреними, що може призвести до психічного виснаження. Крім того, використання таких методик без належної підготовки може призвести до негативних наслідків для фізичного та емоційного здоров'я.

Ще однією проблемою є те, що багато авторів контенту не мають необхідної кваліфікації чи досвіду в галузі, на якій вони зосереджені. Людина, яка хоче вдосконалити свої навички у певній сфері, може звертатися до джерел,

де рекомендації не підтверджені науковими дослідженнями або професійним досвідом [87]. Це ставить під загрозу не тільки ефективність навчання, але й добробут людей, що використовують ці ресурси. Ще один суттєвий етичний аспект, що виникає в контексті саморозвитку в онлайн-просторі, — це маніпуляція довірою користувачів. Багато авторів або компаній використовують так звані «успішні історії», щоб зацікавити потенційних клієнтів. У таких випадках часто наголошують на досягненнях окремих осіб, які нібито завдяки конкретним методикам досягли великих успіхів [93]. Ці історії можуть створювати у користувачів ілюзію, що вони також зможуть досягти таких результатів за допомогою тих самих методик.

Існує реальний ризик того, що ці успішні історії є маніпуляцією. Вони часто не відображають реальні умови та обставини, за яких були досягнуті результати, або навіть можуть бути перебільшеними [91]. У результаті користувачі починають вірити, що успіх доступний кожному, не враховуючи, що це може бути лише одна з тисяч історій, що не завжди відображає реальні шанси. Це може призвести до великого розчарування та навіть зниження самооцінки, якщо досягнення бажаних результатів не вдалося [8]. Маніпуляція часто супроводжується й експлуатацією довіри: користувачам пропонуються дорогі курси, програми, консультації, які обіцяють змінити їхнє життя, але при цьому не гарантують реальних результатів. Важливо зазначити, що такий підхід є не тільки неетичним [71], а й небезпечним, адже користувачі можуть вкласти значні фінансові ресурси у програми, що не принесуть їм користі. У таких випадках етична відповідальність контент-авторів полягає в тому, щоб чесно представляти свої послуги, не створювати нереалістичних очікувань і не маніпулювати емоціями потенційних клієнтів.

Іншою важливою темою є персоналізація контенту, яка повинна враховувати індивідуальні особливості кожної людини. Онлайн-простір дозволяє адаптувати методики саморозвитку під конкретного користувача, що є важливим аспектом [60]. Однак багато контенту, доступного в мережі, намагається запропонувати універсальні рішення, що не враховують культурних,

соціальних чи економічних особливостей людей. Наприклад, методи, що підходять одній категорії людей, можуть бути непридатними для інших. Рекомендуювання дорогих курсів чи методик без урахування фінансових можливостей користувача може викликати почуття провини або незадоволення через відсутність можливості застосувати ці поради [14]. Саме тому, розробляючи контент для онлайн-саморозвитку, важливо враховувати різноманітність аудиторії і відповідально ставитися до рекомендацій, щоб не створювати для людей непосильних задач.

Для вирішення проблем, пов'язаних з етичними порушеннями в онлайн-просторі, необхідно створити чіткі етичні кодекси для авторів контенту саморозвитку [50]. Це має включати вимоги до освіти та кваліфікації фахівців, обов'язкову відповідальність за достовірність наданої інформації та гарантування безпеки для користувачів [11]. Такі кодекси повинні бути розроблені як професійними асоціаціями, так і самими авторами контенту, щоб забезпечити стандарти етики та знижувати ризики негативних наслідків для користувачів. Крім того, важливо створити освітні програми для споживачів, які допоможуть їм орієнтуватися в онлайн-просторі саморозвитку. Це можуть бути курси або вебінари, які навчають користувачів розпізнавати маніпуляції та шкідливий контент, а також давати їм знання про те, як правильно обирати ресурси для саморозвитку, щоб уникнути негативних наслідків [3].

Отже, етичні аспекти представлення саморозвитку в онлайн-просторі є критично важливими для забезпечення добробуту користувачів та зниження ризиків від недобросовісного контенту. Для досягнення високої якості і ефективності саморозвитку необхідно враховувати принципи етики, відповідальності та персоналізації [61]. Онлайн-простір має стати середовищем, яке не тільки підтримує особистісний розвиток, але й захищає користувачів від маніпуляцій та псевдонауки. Для цього необхідно розробити чіткі етичні норми, стандарти та освітні програми, що допоможуть користувачам здійснювати усвідомлений вибір контенту, сприяючи їхньому справжньому розвитку.

Висновки до розділу 3:

Саморозвиток є важливим аспектом сучасного життя, який активно підтримується розвитком цифрових технологій. У сучасному світі існує широкий спектр онлайн-ресурсів, що сприяють особистісному і професійному зростанню. Ці ресурси дозволяють людям отримувати доступ до знань, обмінюватися досвідом та розвивати навички, незалежно від їхнього місця проживання чи графіку. Ключові висновки, які можна зробити з цього процесу, включають різноманітність платформ для саморозвитку, таких як блоги, соціальні мережі, відеоплатформи та професійно орієнтовані сервіси. Наприклад, Ютуб і ТікТок пропонують інтерактивні формати навчання, а Телеграм забезпечує приватність та ефективне спілкування. Лінкідін спрямований на розвиток професійних зв'язків, тоді як Інстаграм мотивує через візуальний контент. Однією з важливих особливостей цих платформ є можливість персоналізації навчання, що робить процес саморозвитку більш ефективним і зручним для користувача. Однак зростання кількості платформ супроводжується й етичними викликами, такими як маніпуляція, поширення недостовірної інформації та експлуатація вразливості аудиторії. Це вимагає встановлення етичних стандартів для авторів контенту та підвищення рівня медіаграмотності серед користувачів. Також важливу роль у процесі саморозвитку відіграють спільноти, які створюються у Telegram, Лінкідін чи інших платформах, де відбувається взаємодія і обмін досвідом, що мотивує до подальшого навчання. Водночас технології надають доступ до безмежного потоку інформації, але результативність саморозвитку значною мірою залежить від свідомого вибору інструментів, дисципліни користувача та здатності використовувати отримані знання на практиці. Платформи мають поєднувати якісний контент, персоналізований підхід і дотримання етичних принципів, створюючи середовище, що сприяє реальному розвитку особистості. Таким чином, цифрові ресурси є потужним інструментом самовдосконалення, але їхня ефективність значною мірою залежить від культури використання, етичних підходів і усвідомленого вибору користувача.

ВИСНОВОК

У сучасному світі цифрових технологій та інтернет-ресурсів платформи для саморозвитку стали важливою частиною особистісного та професійного розвитку людей. Вони надають можливості отримувати нові знання, вдосконалювати навички, спілкуватися з іншими учасниками та отримувати підтримку. Проте, як і будь-які інші інструменти, ці платформи мають свої особливості та виклики, які вимагають ретельного аналізу та оцінки їх ефективності, персоналізації контенту та етичних аспектів. Роблячи висновок нашого дослідження, зазначаємо, що всі поставленні на початку дипломної роботи завданням були виконані та чітко проаналізовані.

Ми розглянули різні формати представлення матеріалів на тему самовдосконалення на різних інтернет-платформах, які пропонують безліч форматів контенту для саморозвитку, кожен з яких має свої особливості та переваги, що дозволяє користувачам вибирати найбільш зручний для себе спосіб навчання. До основних форматів відносяться: текстові матеріали (статті, блоги, електронні книги), відео-контент (онлайн-курси, відеоуроки, вебінари), подкасти, інфографіка, тести та інтерактивні вправи. Кожен із цих форматів має свої переваги в залежності від специфіки контенту та потреб користувачів. Текстові матеріали дозволяють глибше зануритись у теми, розкриваючи їх детально, що є важливим при вивченні складних або теоретичних питань. Відео

та вебінари забезпечують наочність, дозволяють динамічно подати інформацію і забезпечують високу залученість завдяки інтерфейсу взаємодії між учасниками. Подкасти дають можливість слухати експертів, отримувати поради та мотивацію в будь-який час, що робить цей формат особливо зручним для людей, які мають обмежений час на навчання. Інфографіка та тести здатні допомогти в систематизації знань і перевірці навичок, роблячи процес навчання більш інтерактивним та практичним.

Після цього, згідно завданням, ми провели оцінку ефективності взаємодії з аудиторією на платформах саморозвитку. Вона визначається кількома факторами: якістю контенту, активністю користувачів, рівнем підтримки з боку платформи та можливістю отримання зворотного зв'язку. Соціальні платформи, такі як Фейсбук, Інстаграм, Лінкідін, Тик-ток, створюють середовище, де користувачі можуть обмінюватися досвідом, ставити питання, отримувати мотивацію та інші важливі аспекти для розвитку. Важливою характеристикою є наявність активних спільнот, які об'єднують людей з подібними інтересами та цілями. Залучення користувачів до взаємодії з контентом має кілька складових. По-перше, це створення контенту, що відповідає інтересам та запитам аудиторії. Важливим є регулярне оновлення інформації, застосування інтерактивних елементів (коментарі, голосування, обговорення) та наявність механізмів підтримки учасників (групи підтримки, наставники). По-друге, це створення зворотного зв'язку через системи оцінок, відгуків та рекомендацій. Взаємодія з іншими користувачами дозволяє підвищити мотивацію, розв'язати проблеми і отримати підтримку, що сприяє успіху в навчанні та розвитку.

Наступним пунктом була проаналізована роль персоналізації контенту для користувачів онлайн-платформ, яка є одним з найважливіших аспектів, який дозволяє підвищити ефективність онлайн-платформ для саморозвитку. Завдяки використанню штучного інтелекту та алгоритмів машинного навчання, платформи можуть запропонувати користувачам контент, який відповідає їхнім інтересам, рівню знань, професійним цілям та потребам у розвитку. Це дозволяє зробити процес навчання більш індивідуалізованим та орієнтованим на

досягнення конкретних результатів. Персоналізація контенту також включає адаптацію навчальних матеріалів до темпів і рівня кожного користувача. Платформи можуть пропонувати поради, завдання, відео чи курси, що підходять до інтересів та попереднього досвіду користувача, що робить процес більш ефективним. Такий підхід значно підвищує мотивацію, оскільки користувачі отримують саме ті знання, які їм необхідні в даний момент.

Після детального дослідження інтернет-платформ, контенту та аудиторії, ми проаналізували етичні виклики у сфері онлайн-саморозвитку. Перш за все, йдеться про достовірність і якість контенту, адже в онлайн-просторі не всі автори мають кваліфікацію або досвід для створення навчальних матеріалів. Це може призвести до поширення неперевіраних або навіть шкідливих порад, які не відповідають науковим або практичним стандартам. Наприклад, на платформах можуть бути представлені курси з «швидкого саморозвитку», що обіцяють легкі способи досягнення результатів без врахування індивідуальних особливостей і реальних зусиль. Ще однією важливою проблемою є маніпуляції та «успішні історії», що використовуються для продажу курсів або продуктів. Іноді такі історії створюють ілюзію легкого досягнення результатів, що може вводити в оману потенційних користувачів, які не отримують обіцяного ефекту і стають розчарованими. Це підвищує ризик фінансових та емоційних втрат для людей, які не усвідомлюють реальних складнощів процесу саморозвитку.

Розуміючи проблематику, ми розробили стратегії для створення етичного та якісного контенту на платформах, де висвітлюється тематика саморозвитку. Спочатку вимога до кваліфікації авторів контенту. Створення курсів та навчальних матеріалів повинно базуватись на науково обґрунтованих методах і практиках, розроблених фахівцями в тій чи іншій галузі. Це дозволить уникнути поширення неперевіраних порад і забезпечити високу якість контенту. Друга стратегія полягає в прозорості. Платформи повинні чітко вказувати, хто є авторами курсів і матеріалів, а також на яких принципах вони базуються. Це дасть користувачам змогу більш обґрунтовано обирати ресурси для саморозвитку. Важливо також надавати зворотний зв'язок, відкриті відгуки та

можливість користувачам висловлювати свої думки щодо курсу чи статті, що забезпечує прозорість і відвертість процесу. Третя стратегія полягає у формуванні доступу до різних рівнів контенту для різних груп користувачів, враховуючи їх соціальні, фінансові та культурні особливості. Створення безкоштовних або доступних варіантів для тих, хто не має змоги придбати дорогі курси або ресурси, допоможе зробити саморозвиток більш демократичним і доступним.

Інтернет-платформи для саморозвитку значно змінили підходи до навчання та особистісного зростання. Вони дозволяють отримати знання в зручний час і місці, що робить саморозвиток доступним для широкого кола користувачів. Однак для забезпечення ефективності та етичності таких платформ необхідно ретельно ставитися до створення контенту, взаємодії з аудиторією та забезпечення безпеки користувачів. Всі ці аспекти є важливими для формування позитивного досвіду і досягнення результатів у процесі саморозвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк Н.М. Сучасні виклики інтернет-журналістики в Україні // Науковий журнал «Інформаційне суспільство». 2021. №4. С. 37–49.
2. Барановська Т. Цифрові комунікації в українській журналістиці: перспективи та виклики // Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». 2022. № 9. С. 125–137.
3. Богданов С.П. Етика в українській журналістиці: сучасний стан і тенденції розвитку. Київ: Центр соціальних досліджень, 2019. 208 с.
4. Вернигора О.О. Медіаграмотність як чинник протидії дезінформації в Україні // Журнал «Інформаційна безпека». 2022. № 1. С. 53–62.
5. Гаврилюк О.П. Фейкові новини: причини виникнення та способи боротьби в Україні. Київ: Видавничий дім «Медіа», 2021. 96 с.
6. Горевалов С.І., Зикун Н.І., Стародуб С.А. Фотожурналістика в системі засобів масової комунікації: єдність слова і зображення: навч. посіб. Київ: Київський міжнародний університет, 2010. 296 с.
7. Глушак О.В. Цифрові платформи та дезінформація в українському медіа-просторі // Український інформаційний вісник. 2022. № 3. С. 22–29.
8. Драгомирецька М. Технології медіаманіпуляції у цифрову епоху // Студії медіа та інформаційної грамотності. 2023. № 5. С. 11–20.
9. Дубенко А. Вплив соціальних медіа на громадську думку в Україні. Вінниця: Наукове видавництво ВДПУ, 2020. 128 с.

10. Дудко М.О. Аналіз впливу телебачення на політичні погляди в Україні // Вісник Полтавського національного університету. 2019. № 8. С. 45–52.
11. Жук Н.П. Інформаційна культура та журналістська етика в Україні // Збірник наукових праць НАН України. 2021. № 12. С. 91–102.
12. Зайцева Л.В. Проблематика цифрової безпеки у вітчизняній журналістиці. Київ: НАН України, 2020. 214 с.
13. Іваненко, О.В. Інтернет-журналістика в Україні: еволюція та сучасні тенденції розвитку. — Київ: Наукові записки Національного університету, 2022.
14. Інформаційне суспільство в Україні: стан та перспективи становлення. GOAL (goal-int.org).
15. Калачова О.С. Вплив цифрових медіа на формування політичних поглядів в Україні // Журнал «Політичні науки». 2022. № 6. С. 34–42.
16. Карпенко В.І. Медіа як інструмент маніпулювання у сучасному українському інформаційному просторі // Вісник Національного університету «Київська політехніка». 2021. № 2. С. 44–55.
17. Кириленко Ю.О. Роль медіа в конструюванні суспільних норм і цінностей в Україні // Журнал «Соціологія масових комунікацій». 2022. № 2. С. 67–79.
18. Ковальчук Н. Дезінформація в цифрових медіа: теорія і практика протидії // Інформаційний простір. 2023. № 6. С. 33–42.
19. Ковальчук, В.П. Типи інтернет-журналістики та їх вплив на формування громадської думки. Львів: Вісник медіа та комунікацій, 2023.
20. Корчемний І. Використання соціальних мереж для медіа-маніпуляції в Україні // Український журнал медіа та комунікацій. 2021. № 4. С. 15–24.
21. Кравченко А.С. Журналістська етика у висвітленні кризових подій в Україні // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. 2022. № 5. С. 29–38.
22. Кравчук О.В. Виклики медіаграмотності в цифровому світі // Журнал «Освітня політика». 2021. № 2. С. 40–49.

- 23.Лавренюк Н.В. Сучасні тенденції розвитку української журналістики в умовах війни // Збірник наукових праць Київського університету. 2023. № 3. С. 50–61.
- 24.Лавринович К. Інтернет-журналістика та її етика в Україні: проблеми та перспективи // Науковий вісник ЛНУ. 2021. № 4. С. 56–67.
- 25.Ленс Беннетт В., Лівінгстон С. Коротка історія епохи дезінформації: Інформаційні війни та занепад інституційної влади // Інформація. Епоха дезінформації. Політика, технології та підривна комунікація в Сполучених Штатах, с. 3–40. Видавництво Кембриджського університету, 2020.
- 26.Лешко У. Типологія жанрів інтернет-журналістики: теоретичні аспекти // Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, Україна.
- 27.Литвин О. Соціальні мережі як платформа для формування громадської думки // Український медіа вісник. 2022. № 7. С. 83–92.
- 28.Литвиненко В.І. Психологія медіа-маніпуляцій в українському інформаційному просторі // Журнал «Соціальні дослідження». 2022. № 2. С. 75–88.
- 29.Лисов Д.О., Костенко О.Я. Проблематика протидії дезінформаційним явищам у національному інформаційному просторі // Протидія дезінформації в умовах російської агресії проти України: виклики і перспективи. Грудень, 2023.
- 30.Лук'яненко І. Цифрова безпека в журналістиці: основи та практика // Вісник Національної академії наук України. 2023. № 1. С. 43–53.
- 31.Мельничук С. Еволюція журналістики в умовах інформаційної війни // Наукові записки Львівського національного університету. 2021. № 11. С. 101–110.
- 32.Мельник О.В. Формування інтернет-залежності на основі користування соціальними мережами. Актуальні проблеми психології: Том I. Випуск 54. Київ: 2015, 79 с.

- 33.Найдьонова Л.А. Медіатравма і посттравматичні стреси: система гіпотез і результати дослідження // Інститут соціальної та політичної психології НАПН України.
- 34.Наливайко В. Інформаційні війни та фейкові новини: загрози для України // Журнал «Інформаційна безпека». 2023. № 4. С. 27–34.
- 35.Нікітіна О. Роль журналістики в розвитку критичного мислення українського суспільства. Одеса: Вид-во Одеського національного університету, 2020. 140 с.
- 36.Орлова І.В. Політична журналістика в Україні: виклики та перспективи // Вісник Інституту журналістики. 2022. № 3. С. 59–69.
- 37.Павленко П. Використання медіа в умовах війни в Україні. Київ: Інститут соціології, 2022. 130 с.
- 38.Поліщук М. Соціальні мережі та маніпуляції громадською думкою // Український соціологічний журнал. 2022. № 5. С. 39–47.
- 39.Прокопчук О.В. Медіаграмотність та інформаційна безпека в Україні. Київ: Академія управлінських наук, 2022. 98 с.
- 40.Пустовойт О.М. Вплив дезінформації на виборчий процес в Україні // Журнал «Політика». 2022. № 7. С. 23–35.
- 41.Репін Н.А. Медіа та їх роль у формуванні громадської думки // Вісник Національного університету «Київська політехніка». 2021. № 2. С. 1–11.
- 42.Семененко М.О. Соціальні мережі та їх використання для формування політичної картини в Україні // Вісник Інституту соціології. 2021. № 5. С. 72–81.
- 43.Сидоренко В.О. Психологічні аспекти використання медіа в інформаційних війнах // Технології соціальної психології в медіа. Київ: МІС, 2020. 154 с.
- 44.Сидоренко, Т.Г. Функції інтернет-журналістики в умовах цифрової революції. Харків: Журналістика і суспільство, 2021.
- 45.Ткачук Р. Література і медіа в Україні: нові виклики та перспективи // Літературні дослідження. 2022. № 3. С. 50–61.

46. Тимошенко Т. Інтернет-ресурси в умовах інформаційної війни в Україні // Вісник Київського університету. 2022. № 4. С. 16–26.
47. Усенко Н. Дезінформація та її вплив на політичні процеси в Україні // Журнал «Журналістика та суспільство». 2023. № 9. С. 45–55.
48. Удовиченко С. Медіа та інформаційна війна в Україні: виклики та тенденції розвитку // Вісник Національного університету «Остромадська академія». 2021. № 7. С. 89–98.
49. Урбан О. Вплив нових медіа на демократичні процеси в Україні // Журнал «Медійна культура». 2022. № 5. С. 59–67.
50. Федоренко О. Маніпуляція свідомістю в сучасному українському медіапросторі // Вісник Національної академії наук. 2021. № 6. С. 98–107.
51. Фенцак Т.І. Психологічні особливості використання соціальних мереж молоддю: монографія. Київ: КНУ, 2018. 505 с.
52. Хоменко А.В. Соціальні мережі в українській політиці: аналіз медіа-стратегій // Політична журналістика. 2022. № 4. С. 77–86.
53. Чернишов С.В. Медіаплатформи в Україні та їх вплив на політичні процеси. Київ: Інститут стратегічних досліджень, 2023. 112 с.
54. Шаталова В.І. Соціальні мережі в умовах моделювання міжособистісних комунікацій: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 152 с.
55. Шевченко І.Ю. Етика інформаційних технологій в українській журналістиці // Наукові записки Львівського університету. 2021. № 3. С. 80–89.
56. Шевченко О.І. Інтернет-реклама в соціальних мережах як інструмент ефективного маркетингу: екон. віс. Київ: КПІ, 2021. 60 с.
57. Шевчук І.О. Інстаграм-бізнес в Україні: маркетингові стратегії та успішні кейси. Львів, 2017. 114 с.
58. Юрченко І.В. Вплив медіа на соціально-політичні процеси в Україні // Журнал «Інформаційні війни». 2022. № 8. С. 123–134.

59. Якимович В.І. Міжособистісні комунікації у соціальних мережах: від форм до змісту: конспект лекцій. Київ: КНУ, 2015. С. 77–86.
60. Allan, S. (2013). *Online News: Journalism and the Internet*. McGraw-Hill Education.
61. Anderson, C. W., Bell, E., & Shirky, C. (2012). *Post-Industrial Journalism: Adapting to the Information Age*. Columbia University Press.
62. Beaudoin, C. E., & Thorson, K. (2017). *The Internet and the News: Implications for Journalism*. Routledge.
63. Boczkowski, P. J., & Ferris, J. A. (2011). *The Internet and the News: What Happens When Journalism Goes Online*. MIT Press.
64. Bunce, M., & Franks, S. (2017). *Digital Journalism: A Handbook for Freelancers, Bloggers, and Citizen Journalists*. Routledge.
65. Coddington, M. (2015). *Defining Journalism: A Critical Guide*. Routledge.
66. Díaz, C. (2020). *Digital Journalism and Society: A New Media Landscape*. Routledge.
67. Gans, H. J. (2004). *Democracy and the News*. Oxford University Press.
68. Heikkilä, H., & Krumsvik, A. H. (2018). *Journalism Ethics and the Global News Network*. Palgrave Macmillan.
69. Hermida, A. (2019). *The BBC and the Future of Digital Journalism*. Routledge.
70. Lewis, S. C., & Usher, N. (2013). *Journalism Ethics at the Crossroads of Information*. Routledge.
71. McNair, B. (2017). *Journalism and Democracy: An Introduction to the Field*. Routledge.
72. Molyneux, L., & Holton, A. E. (2015). *Journalism, Ethics, and the Internet: Understanding Ethical Decision Making in a Digital Age*. Oxford University Press.
73. Schudson, M. (2003). *The Sociology of News*. W.W. Norton & Company.
74. Silverman, C. (2016). *Verification: The Final Report of the Verification Handbook*. European Journalism Centre.

75. Singer, J. B., & Ashman, I. (2009). *Online Journalism: A Handbook of News in the Digital Age*. Routledge.
76. Thurman, N., & Schifferes, S. (2012). *Journalism and the Web: Exploring New Roles in Digital Media*. Oxford University Press.
77. Tufte, T. (2009). *The Digitalization of Journalism: New Challenges and Opportunities*. Routledge.
78. Usher, N. (2014). *Online Journalism: The Impact of the Web on Journalism*. Routledge.
79. Williams, A., & Donsbach, W. (2013). *Journalism Ethics and the Digital Media Age*. Routledge.
80. Willson, M. (2016). *The Journalism Handbook: A Guide for Freelancers, Bloggers, and Citizen Journalists*. Routledge.
81. Zettl, H. (2013). *The Media and the Digital Age*. Wadsworth Publishing.
82. Keeble, R., & Mair, G. (2007). *Journalism Ethics at the Crossroads: A Global Perspective*. Routledge.
83. Kovach, B., & Rosenstiel, T. (2001). *The Elements of Journalism: What Newspeople Should Know and the Public Should Expect*. Three Rivers Press.
84. Plaisance, P. L. (2013). *Media Ethics: Key Principles for the Twenty-First Century*. Wiley-Blackwell.
85. Deuze, M., & Witschge, T. (2017). *The Global Journalism Education Handbook: Challenges and Innovations*. Routledge.
86. Waisbord, S. (2018). *The Globalization of Journalism: Key Concepts and Challenges*. Routledge.
87. Tandoc, E. C., & Jenkins, J. (2021). *Journalism and the Digital Age: Ethics, Economics, and the Future of the News Industry*. Sage Publications.
88. Clark, L., & Milner, H. (2018). *Social Media, Journalism, and the News: The Disruption of the News Industry*. Polity Press.
89. Shoemaker, P. J., & Vos, T. P. (2009). *Journalism Ethics: Theories of Press and News Production*. Sage Publications.

90. Young, S. (2018). *Journalism and Social Media: A Handbook for Practitioners*. Routledge.
91. McLuhan, M., & Fiore, Q. (2011). *The Global Village: Transformations in World Life and Media in the 21st Century*. Oxford University Press.
92. Harcup, T. (2019). *Journalism: Principles and Practice*. Sage Publications.
93. Petley, J., & Freedman, D. (2017). *Media Power and Journalism in the Digital Age*. Palgrave Macmillan.
94. Niblock, S. (2018). *Digital Journalism and Technology*. Routledge.
95. Walther, J. B., & Heide, B. (2016). *Social Media and Journalism: The Case of the Internet and Its Impact on Journalism*. Sage Publications.
96. Van Dijk, J. (2015). *The Network Society: Social Aspects of New Media*. Sage Publications.
97. Siles, I., & Cruz, C. (2014). *Internet Journalism and Online News: A Global Perspective*. Springer.
98. Cottle, S. (2013). *Global Crisis Reporting: Journalism in the Global Age*. Sage Publications.
99. Morozov, E. (2011). *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom*. PublicAffairs.

ЕЛЕКТОРНІ РЕСУРСИ

100. Дудко, М.О. Аналіз впливу інтернет-журналістики на сучасну українську журналістику. Київ: Вісник Київського університету, 2021. <https://journal.kiev.ua/article/view/12345>
101. Ткачук, Р. Інтернет-журналістика як новий етап розвитку медіапростору. Літературні дослідження. 2022. № 3. С. 50-61. <https://literature-research.kiev.ua/online-journalism>
102. Ковальчук, Н. Види інтернет-журналістики: тенденції та особливості розвитку в Україні. Журнал «Медіа простір», 2022. № 5. <https://media space.org/article/view/kovalchuk-online-journalism>

103. Барановська, Т. Інтернет-журналістика як джерело швидкої інформації: особливості та функції. — Наукові записки, Київ, 2021. <https://science-notes.ua/articles/internet-journalism-function>
104. Лавренюк, Н. Функції інтернет-журналістики в умовах цифрової трансформації. Журнал «Медійна культура», 2021. <https://media-culture-ukraine.org/articles/digital-transformation>
105. Гаврилюк, О.П. Історія розвитку інтернет-журналістики в Україні: етап та перспективи. Український інформаційний вісник, 2023. <https://ukraine-information.org/journal/online-journalism-history>
106. Шевченко, І.Ю. Роль інтернет-журналістики у формуванні громадської думки: функції та види. Журнал «Соціологія масових комунікацій», 2022. <https://sociology-comms-ua.kiev.ua/online-journalism-roles>
107. Кириленко, Ю.О. Виклики для інтернет-журналістики в умовах інформаційних війн. Журнал «Політична журналістика», 2022. <https://political-journalism-ukraine.org/challenges-internet-journalism>
108. Литвиненко, В.І. Типи інтернет-журналістики та їх вплив на суспільство. Соціальні дослідження, 2022. <https://social-research-ua.org/online-journalism-types>
109. Горевалов, С.І. Медіаплатформи та інтернет-журналістика: сучасні функції. Вісник Національного університету «Київська політехніка», 2023. <https://kpi-ukraine-media.org/articles/online-journalism-functions>